

Vlaams
Parlement

vergadering **C247**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 26 mei 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over zwerfvuil – 2122 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over statiegeld op drankverpakkingen – 2192 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het gebruik van pmd-zakken – 2278 (2014-2015)	4
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van de omzendbrief inzake herbevestigde agrarische gebieden (HAG) – 2176 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opmaak van een ruimtelijk-economische visie op de specifiek economische knooppunten (SPEK) – 2177 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de fitness check van de Vogel- en Habitatrichtlijn – 2185 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Vogel- en Habitatrichtlijn – 2277 (2014-2015)	17
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtkwaliteit in Vlaanderen en het hogere risico op kanker – 2190 (2014-2015)	23
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de participatie van PMV in bodemsaneringsbedrijf ABO en de onverenigbaarheid van dit gegeven bij de gunning van overheidsopdrachten – 2203 (2014-2015)	26
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijvende akkoord inzake de intergewestelijke verdeling van de klimaatinspanningen – 2229 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijven van een akkoord in de Nationale Klimaatcommissie – 2236 (2014-2015)	29
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het gebruik en de verspreiding van neonicotinoïden en het effect ervan op de biodiversiteit – 2248 (2014-2015)	33

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over zwerfvuil – 2122 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over statiegeld op drankverpakkingen – 2192 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het gebruik van pmd-zakken – 2278 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over een zeer recente studie rond de kosten van het zwerfvuilbeleid in Vlaanderen. Uit dat onderzoek blijkt dat een groot deel van de Vlamingen zich stoort aan zwerfvuil. Tot voor die studie hadden we geen zicht op het kostenplaatje dat verbonden is aan het opruimen van zwerfvuil. Recentelijk werd de omvang van het zwerfvuilprobleem in Vlaanderen voor het eerst in kaart gebracht. In het onderzoek werd een duidelijk onderscheid gemaakt met sluikestorten, waarbij de reguliere afvalinzameling doelbewust wordt ontweken.

Uit de studie blijkt dat in 2013 in totaal 17.500 ton zwerfvuil opgeruimd werd in Vlaanderen. Dit komt neer op 2,7 kilogram zwerfvuil per inwoner. Het opruimen van al dat zwerfvuil kostte in totaal 61,5 miljoen euro of 9,6 euro per Vlaming. Gemeenten en intercommunales nemen 90 procent van de opgeruimde hoeveelheid zwerfvuil voor hun rekening, en dit voor een bedrag van 55,4 miljoen euro. De overige 6,1 miljoen euro werd gedragen door diverse actoren. In de studie wordt ook een opdeling gemaakt van wie het zwerfvuil opruimt.

Minister, kunt u de belangrijkste resultaten van dit toch wel zeer omvangrijke onderzoek toelichten? Beantwoorden de resultaten van de studie aan uw verwachtingen? Zult u op basis van de informatie die werd verkregen via deze studie, concrete stappen nemen? Mijn volgende vraag gaat heel specifiek over iets wat me is opgevallen in de studie, namelijk de inhoud van straatvuilnisbakken die werd onderzocht. Blijkbaar bestaat de helft van de inhoud ervan uit huishoudelijk afval, vaak in dichtgeknoopte zakken. Dat betekent dat mensen in plaats van in de officiële gemeentelijke huishoudafvalzakken, hun afval deponeren in de openbare vuilnisbakken. Wat is volgens u hiervoor een mogelijke verklaring? Zullen hier tegen acties worden ondernomen? Bent u van plan om op regelmatige basis een dergelijke studie te herhalen zodat er een continue monitoring is van het zwerfvuil in Vlaanderen, toch een van de grootste ergernissen van de Vlaming?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, de aanleiding van de vraag is dezelfde als die van mevrouw Taeldeman. Ik zal niet alles herhalen wat zij zojuist heeft gezegd. Ik was alleszins geschrokken van die studie. Als je de cijfers hoort en leest en als je ziet hoeveel zwerfvuil er verzameld wordt en wat de kostprijs ervan is, is de omvang van de problematiek redelijk groot. De lokale besturen en de intercommunales leveren daarbij het grootste deel van de inspanning.

Ik kan de vragen van de collega volledig ondersteunen. Ik had een andere insteek, namelijk een 'mogelijke' oplossing voor het probleem, die u zelf ook al eens hebt

aangehaald en waar ook onderzoek naar gebeurt als ik me niet vergis, namelijk het plan om statiegeld op drankverpakkingen in te voeren om zo de zwerfvuilproblematiek aan te pakken. Uiteraard zal het zwerfvuil nooit verdwijnen, maar volgens studies zou het wel aanzienlijk kunnen verminderen.

Minister, als er momenteel onderzoek gebeurt naar de mogelijkheid om statiegeld in te voeren, kan dan ook het aspect worden meegenomen dat de lokale besturen een groot gedeelte, 90 procent volgens de studie, van de kostprijs voor het ophalen van het zwerfvuil dragen? Hoe zit het met de invoering van het statiegeld op drankverpakkingen? Tegen wanneer kan dat er komen? Hoe zult u dat concreet doen? Zal er overleg met de andere regio's over gebeuren? Als we in Vlaanderen statiegeld invoeren, waar we wat onze fractie betreft absoluut onze verantwoordelijkheid in kunnen nemen, maar de andere regio's doen dat niet, zou dat weer andere problemen met zich mee kunnen brengen. Zult u overleg plegen met andere instanties? Kunt u zich vinden in de idee dat, aangezien de lokale besturen het grootste gedeelte van de kosten voor de opruiming van het zwerfvuil dragen, een gedeelte van de opbrengst van het statiegeld, als dat er zou komen, naar die lokale besturen zou moeten terugvloeien? Wilt u dat aspect alleszins meenemen in het onderzoek dat momenteel gevoerd wordt?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Wij worden er vaak over aangesproken, dat in heel wat winkels heel veel verpakkingen worden gebruikt. Plasticflessen zitten ingepakt. Je moet maar eens de berg plastic zien die je hebt nadat je van de winkel bent thuisgekomen. Er worden heel veel verpakkingen gebruikt, die ook moeten worden verwerkt. Om het effect hiervan op het milieu zo veel mogelijk te beperken, is het belangrijk om te sorteren en te recyclen. Minister en collega's, het is hier al genoeg gezegd dat Vlaanderen zeer goed scoort als het gaat om recyclage. Wij zijn daarin al lang een van de beste leerlingen van de Europese klas.

Heel veel mensen weten ondertussen dat pmd staat voor plasticflessen, flacons, metalen verpakkingen en drankkartons. Die horen thuis in de blauwe pmd-zak. Maar we merken jammer genoeg dat de praktische toepassing van de pmd-regels voor veel gezinnen niet evident is. Zo zijn er nog altijd bepaalde soorten plastic of plasticverpakkingen die niet thuishoren in de pmd-zak. Ik denk aan botervlootjes, yoghurtpotjes, aluminiumpapier, plasticzakken. Dat maakt het voor heel veel gezinnen niet volledig duidelijk wat nu wel en wat niet in de pmd-zak mag.

Mijn gemeente is ingestapt in het systeem van 'pmd-watcher'. Iedereen die een rode sticker op zijn pmd-zak kreeg, kreeg een woordje uitleg van de 'pmd-watcher' over wat er nu precies verkeerd zat in die pmd-zak. Het is niet voor iedereen altijd even duidelijk waarom het yoghurtpotje niet in de pmd-zak mag.

Minister, ik houd bij mijn vragen rekening met de vragen van mijn collega over het statiegeld. Om welke reden mogen bepaalde soorten plastic niet in de blauwe pmd-zak? Hebt u er zicht op in welke mate foutieve plastic of plasticverpakkingen toch in de blauwe pmd-zak worden gestoken? Bestaat de mogelijkheid om meer soorten plastic of pmd toe te laten in de pmd-zak?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, het is blijkbaar een populair onderwerp. Dit thema is, tot vrij recent, toch al enkele malen in de commissie behandeld. Maar het is positief dat er in deze commissie zoveel interesse bestaat voor de afvalproblematiek.

Minister, in verband met zwerfvuil werd vaak het argument gebruikt dat het ons aan cijfers ontbreekt. Deze studie verduidelijkt natuurlijk een en ander. Zij benadrukt

vooral het belang van het aanpakken van het zwerfvuil. Verschillende steden en gemeenten vragen al lang om een stevige oplossing voor al het zwerfvuil omdat vooral zij financieel voor het opruimen ervan moeten instaan.

Er zijn meer details over de hoeveelheid zwerfvuil in Vlaanderen en over wat het kost. Ik merk dat er binnen deze commissie een steeds groter draagvlak is om een statiegeldsysteem in te voeren. Ik ben het eens met mevrouw Taeldeman: er zouden meer soorten wegwerpverpakkingen in de pmd-zak moeten kunnen. Dat is ook al vaak in deze commissie gezegd. Het is absurd dat de yoghurtpotjes en de botervlootjes – dat zijn de typische voorbeelden – in de restfractie moeten terechtkomen. Hoewel ze ook recycleerbaar zijn, mogen ze niet in de pmd-zak. Uit de cijfers van Fost Plus blijkt dat we vooral op de plasticfractie slecht scoren, net doordat heel wat plasticverpakkingen in het restafval terechtkomen.

Minister, wat zijn de verdere plannen? Staat het statiegeld eraan te komen in Vlaanderen, of niet?

De voorzitter: We hebben hier inderdaad al verschillende besprekingen gehad. Maar er zijn vragen geweest naar aanleiding van tussentijdse reacties in de media en tussentijdse resultaten.

Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij graag aan bij de vragen. Tijdens de commissievergadering van 22 april 2015 is het inderdaad al aan bod gekomen.

Ik ga eerst even in op het voorstel van mevrouw Robeyns. Het is alleszins een nobel voorstel om ervoor te zorgen dat er meer geld naar lokale besturen zou gaan. Maar of dat nu gekoppeld moet worden aan statiegeld op plasticflesjes? Uit het persbericht van sp.a-Limburg concludeer ik dat zij nog niet echt gaan praten over welk gedeelte van de opbrengst van het statiegeld naar de gemeenten zou moeten toevloeien. Zij zeggen dat als daardoor 40 procent van het volume van het zwerfvuil zou dalen, dat men dan klaarblijkelijk al in die grootteorde denkt. Ik vind het zeer delicaat om dit zonder meer zo te stellen. Vooral omdat – en dat kwam heel duidelijk aan bod op 22 april 2015 – ik dacht dat het nog lang geen zekerheid was dat het statiegeld als dusdanig zou worden ingevoerd en dat die beslissing daarover midden dit jaar zou worden genomen. We moeten ons er heel goed over beraden, of dit effectief de beste oplossing is, zeker voor zwerfvuil tout court. Zeker omdat zwerfvuil iets is wat ons allemaal stoort en dat bij heel veel mensen ergernis opwekt. We zijn het daar allemaal wel over eens. Maar zwerfvuil is veel ruimer dan alleen maar plasticflessen. Daarom weet ik niet of het systeem van statiegeld het beste systeem is. Te meer omdat het een duur systeem is. Als het al opbrengsten oplevert, wil ik nog wel eens zien hoeveel dat zou zijn.

Met mijn tweede bedenking kom ik uit bij de vraag van mevrouw Taeldeman: wat dan met de blauwe zak? We weten dat er nu 60 procent van die plastic flessen of drankflessen in de pmd-zak – in de volksmond 'de blauwe zak' – zitten. Als we al die flessen via een systeem van statiegeld zullen ophalen, heeft die blauwe zak dan nog veel nut? Hoe zullen de ophaalbeurten georganiseerd worden? Gaan we dan effectief naar een lagere kost? Uiteindelijk moet dat toch een van de doelstellingen zijn.

In het verleden heb ook ik al een paar keer in een vraag gezegd dat het voor de burger niet altijd heel erg duidelijk is wat er nu allemaal in de blauwe zak mag of moet. Ik had ook begrepen dat Fost Plus heel wat sensibiliseringsacties opnieuw voert om er toch wat meer duidelijkheid over te verschaffen. Dat is zeker een goede zaak.

Minister, hoe ziet u de verdere evolutie van de pmd-zakken? Is er al een definitieve beslissing genomen over de invoering van het statiegeld?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, het klopt dat recent onderzoek waar mevrouw Taeldeman naar verwees, een oud zeer aan het licht brengt, namelijk dat een groot deel van de Vlamingen zich stoort aan zwerfvuil. Dat is niet nieuw, dat is ook in het verleden al gebleken. 2,7 kilogram per inwoner aan ingezameld zwerfvuil is heel veel, ook in vergelijking met andere landen. Ook de bijhorende kost van 61,5 miljoen euro is niet niets.

Het gaat vandaag over afval, maar we moeten een onderscheid maken tussen zwerfvuil, het systeem van statiegeld en het selectief ingezameld afval via pmd. Vandaag wordt dit op een hoopje gegooid – om het in afvaltermen te zeggen. Ik wil duiden dat er een degelijk onderscheid moet worden gemaakt. Zwerfvuil is eigenlijk het ongehoord weggooien van afval. Statiegeld zou een stimulans kunnen zijn om een gedeelte van dat zwerfvuil, dat heel veel drankverpakkingen bevat, selectief in te zamelen. En via selectief ingezameld afval roepen we de burger op om plichtsbewust om te gaan met het afval omdat het kan worden gerecycleerd tot een nieuwe grondstof.

Ik heb een eerste vraagje in verband met de 90 procent van de 61,5 miljoen euro. Uit de studie blijkt dat dat vandaag meestal wordt gedragen door gemeenten en intercommunales. De besparing voor de lokale overheid indien een systeem wordt ingevoerd om de drankverpakking eruit te halen, bedraagt 18,5 miljoen euro per jaar. Vindt u dat voldoende, minister? Vindt u die verhouding correct in het geval u statiegeld zou invoeren?

Een aantal actoren, voornamelijk uit de verpakkingsindustrie, uitten de vrees dat andere fracties van het verpakkingsafval in de situatie na een eventuele invoering van statiegeld, in mindere mate zullen worden gerecycleerd in vergelijking met vandaag. Ze vrezen ook dat fracties minder selectief zouden worden ingezameld en dus minder zuiver zouden zijn. Een conservenblikje, dat geen drankverpakking is, is daarvan een voorbeeld. Als er geen pmd-inzameling meer is, gaat het bij het restafval belanden.

Hoe ziet u de toekomst van de blauwe zak? Zullen er meer elementen in toegelaten worden? Ik weet dat er al proefprojecten zijn om folie in te zamelen, niet via de pmd-zak, maar via het containerpark, en dat is een goede zaak, want dat verpakkingsmateriaal kan ook vandaag al worden gerecycleerd. Zo ja, aan welke zaken denkt u dan? Denkt u aan conservenblikken of andere materialen om in de blauwe zak in te zamelen?

Collega's, ik denk dat het duidelijk is dat er over de invoering van statiegeld nog heel wat vragen zijn. Het is met andere woorden logisch dat de minister een vervolgstudie bestelt. Vandaag zijn we er nog niet uit. We weten nog niet voldoende op basis van wat vandaag voorligt.

Minister, graag had ik u nog enkele vragen gesteld over de intentie, de fundamentele doelstelling van de mogelijke invoering van een statiegeldsysteem op drankverpakkingen.

Is het de primaire bedoeling om de inzameling te maximaliseren? Zit er met andere woorden nog rek op de inzameling van blik en plastic flessen via de blauwe zak? Of is het de primaire bedoeling om het zwerfvuil en de bijkomende kost terug te dringen? De inkomstzijde van het inzamelsysteem heeft immers baat bij een niet al te hoge inzamelratio. De winst van het statiegeld wordt eigenlijk gerecupereerd door de mensen die hun drankverpakking niet teruggeven. Het zijn enerzijds gewonnen inkomsten voor het statiegeldsysteem, maar anderzijds verdwijnt het afval mogelijk uit het inzamelcircuit.

De kernvraag is dus wat u in de eerste plaats wilt bereiken met het invoeren van statiegeld op een eenmalige drankverpakking.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, deze vraagstelling komt inderdaad altijd weer terug in deze commissie. Dat toont aan dat we ondertussen verder werken op basis van wat is afgesproken in het regeerakkoord. We doen een grondig onderzoek naar het al dan niet invoeren van statiegeld. We bekijken wat dat in Vlaanderen zou kunnen teweegbrengen om het zwerfvuil te verminderen, want dat is natuurlijk de doelstelling achter die invoering. We moeten dus eerst goed onderzoeken of het daarvoor een oplossing biedt, vandaar dat er heel wat gegevens voorhanden zijn.

Er werd een vraag gesteld over de 61,5 miljoen euro. Dat klopt, er werd in kaart gebracht wat de lokale besturen, maar ook de Vlaamse agentschappen, ophalen.

Wat kost dat eigenlijk aan de maatschappij? Het blijkt dus inderdaad 61,5 miljoen euro te zijn, of 9,6 euro per inwoner. In 2013 werd in Vlaanderen 17.500 ton zwerfvuil opgeruimd. Dat zijn cijfers van de Vlaamse lokale besturen, maar ook van de Vlaamse agentschappen. Per inwoner gaat het om 2,7 kilogram zwerfvuil per jaar. De lokale besturen ruimen 90 procent daarvan op of faciliteren deze opruiming.

Het onderzoek heeft geen gegevens per provincie onderzocht. De gegevens die we van de lokale besturen hebben, zijn representatief en kwaliteitsvol. We hebben een heel goede samenwerking gehad, en de juistheid van de gegevens is wat de lokale besturen betreft heel groot. Wat de Vlaamse agentschappen betreft, is het niet altijd even duidelijk of men goed het onderscheid maakt tussen zwerfvuil en sluikestorten. Hiervoor zijn aannames gemaakt, waardoor er een grotere foutenmarge op kan zitten. Bij deze aannames is men eerder conservatief te werk gegaan. Het geldt echter voor slechts voor 10 procent van de hoeveelheid.

De bijdrage van de Vlaamse agentschappen in het totale kostenplaatje is dus inderdaad eerder laag ingeschat. De gegevens, maar ook de aanbevelingen die we op die manier hebben, worden ook meegenomen in het nieuwe operationele plan voor zwerfvuil, dat momenteel wordt opgemaakt. Dat zal ook deel uitmaken van het uitvoeringsplan voor huishoudelijk en vergelijkbaar bedrijfsafval. De klemtoon zal liggen op handhaving, gedragsbeïnvloeding en natuurlijk ook op efficiëntie en het effectieve inzetten van straatvuilnisbakken.

De bedoeling is dat dit plan in 2016 ook operationeel in werking treedt. Uit het onderzoek is gebleken dat de helft van de inhoud van de straatvuilnisbakken er niet in thuishoort. Een straatvuilnisbak is eigenlijk alleen bedoeld als preventie voor zwerfvuil. Mensen krijgen de kans het afval dat ze buitenshuis produceren, in de vuilnisbak te gooien. De straatvuilnisbakken worden echter ook soms voor andere doeleinden gebruikt, bijvoorbeeld om er huishoudelijk afval in te dumpen. Door het sluikestorten in en rond vuilnisbakken wordt ook de reguliere huis-aan-huisinzameling omzeild.

De OVAM is begin 2015, in samenwerking met een aantal lokale besturen, ook gestart met een onderzoek rond sluikestorten. Met deze studie wil men zicht krijgen op de omvang van de kostprijs en ook de diverse oorzaken van en de motivaties voor sluikestortgedrag en de diversiteit ervan. Het beter inschatten van de omvang en het aandeel van straatvuilnisbakken is daar een onderdeel van. Op basis van dat onderzoek zullen ook nog eens beleidsaanbevelingen geformuleerd worden. Het is de bedoeling de evolutie van de hoeveelheid en de kostprijs van zwerfvuil in de toekomst verder op te volgen. Er zal een systematiek in komen.

Er is nog niet beslist of een statiegeld er al dan niet effectief zal komen. In het regeerakkoord is afgesproken dat we dit onderzoeken. Op basis daarvan zal het aan de regering worden voorgelegd en nadien wordt een definitieve beslissing genomen. Op basis van het rapport van de impactanalyse zal al dan niet een implementatieplan voor het invoeren van statiegeld worden opgesteld. Ik wil het rapport dat ik daarover heb ontvangen, grondig bekijken en zien wat het bijhorend advies van de OVAM is, en dan pas zal ik naar de regering gaan om daar definitief een beslissing in te nemen. Wat de beslissing zal zijn en of die effect zal hebben, wordt nog in kaart gebracht. De gegevens die we verzameld hebben, nemen we daarin mee om een weloverwogen beslissing te nemen.

Overleg met de andere regio's is natuurlijk ook van belang. Maar ook overleg met de VVSG en de verpakkingsector zal zeker moeten gebeuren. Dat is trouwens al gebeurd, want ze zijn ook betrokken bij de verschillende studies.

De verpakkingsector werkt aan een plan van aanpak voor de bestrijding van zwerfvuil, als alternatief voor het al dan niet invoeren van statiegeldsysteem. Het is positief dat deze sector ook in actie is gekomen om de kwestie op een andere manier te bekijken. Of er al dan niet een meeropbrengst in het statiegeldsysteem zal zijn, is afhankelijk van de balans van kosten en opbrengsten. De opbrengsten van een statiegeldsysteem worden ook sterk beïnvloed door de hoeveelheid die wordt teruggebracht en wat voor die verpakking wordt gevraagd. Eventuele opbrengsten zullen ook niet automatisch naar de overheid gaan, tenzij de overheid zelf een statiegeldsysteem zal opzetten, maar dat zal niet de bedoeling zijn en zou ook niet wenselijk zijn.

Botervlootjes, yoghurtpotjes, aluminiumfolie of plasticzakken mogen vooral om technische redenen niet in de blauwe zak. Plasticzakken in de pmd-zak zouden de automatische sortering van de flessen en flacons sterk verhinderen waardoor waardevol materiaal verloren gaat. Plasticzakken zijn ook een bron van verontreiniging en ze maken de visuele controle van de inhoud van de pmd-zak niet eenvoudig.

In een pilootproject werd gemeten hoeveel van die zakken effectief worden geweigerd. Dat is bij de Intergemeentelijke opdrachthoudende Vereniging voor Huisvuilverwerking Meetjesland (IVM) gebeurd. Ongeveer 5 procent van de zaken wordt geweigerd door het aanbrengen van een rode sticker. De IVM is een van de intercommunales waar de regels het strengst worden toegepast. De IVM heeft een residupercentage van net boven de 10 procent, het landelijk gemiddelde is meer dan 15 procent.

Dat percentage is over het algemeen hoger in stedelijk gebied dan op het platteland. Dat hebben we hier nog al gezegd. Dat is gemakkelijk te verklaren door de lagere sociale controle, grotere bevolkingsdichtheid, aanwezigheid van verticale woningbouw, minder bedeelde en vaak meer gediversifieerde bevolking die niet altijd goed weet wat er al dan niet in de zak moet.

De zak wordt geweigerd om drie redenen: slechte inhoud, onjuiste zak of zak van een andere intercommunale of bidons vastgemaakt aan de buitenkant van de zak. Uit een analyse van het residu in de blauwe zakken blijkt dat 90 procent van het recyclageresidu bestaat uit ander plastic zoals botervlootjes, folies, potjes en zakjes. In de erkenning van Fost Plus is opgenomen dat ze meer moeten inzetten op de inzameling en verwerking van restplastic. Er moet dus onderzoek komen naar de uitbreiding van de plasticfractie in de pmd-zak. Op dit ogenblik worden proefprojecten opgezet om op het terrein te testen of er andere soorten plastic kunnen worden toegevoegd. Ook dat heb ik hier al een paar keer gezegd. Zowel de mogelijkheid om daar alle harde plastics in te stoppen als de mogelijkheid om dat beperkt te doen, wordt daarin onderzocht. De resultaten van het proefproject worden in 2017 verwacht.

Natuurlijk moeten we niet tot dan wachten. Ook op korte termijn zijn er mogelijkheden om restplastic in te zamelen. Dat gebeurt al in heel wat containerparken. Of het kan in een andere zak; ook dat gebeurt al in een aantal intercommunales. Op deze manier kunnen we de recyclage van plasticverpakkingen ook nog gevoelig vergroten.

Ik heb een hele reeks extra vragen genoteerd: over die 18 miljoen euro besparingen, over de pmd-zak en over het zwerfvuil als het statiegeld wordt ingevoerd. We moeten eerst alle informatie goed bekijken, we moeten nog overleggen met de actoren en kunnen dan pas beslissen. Het is nog te vroeg om daarop te antwoorden. We zullen dat proberen binnen een redelijke termijn te bekijken om daarmee naar de regering te gaan. De strijd tegen zwerfvuil is ook voor mij, zoals ik al zei, een prioriteit. Als we het statiegeld invoeren, moet dat vooral, denk ik, ervoor zorgen dat het zwerfvuil vermindert. Daar storen we ons allemaal aan. Daar zoeken we vanuit het beleid een oplossing voor.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, mijn eerste vraag ging over die grootschalige studie naar de hoeveelheid zwerfvuil die in Vlaanderen wordt opgeruimd en wat de kostprijs daarvan is. Ik dank u voor de bijkomende antwoorden. Ik zou graag de volledige studie kunnen inkijken; ik heb enkel een samenvatting kunnen lezen in Lokaal, het maandblad voor lokale mandatarissen.

We kijken uit naar zowel het plan van aanpak zwerfvuil als naar de studie van de OVAM over sluikstorten. Wanneer mogen we die verwachten? Er worden beleidsaanbevelingen aan gekoppeld. Het zou interessant zijn om ons daarvan op de hoogte houden.

Ik heb niet direct een vraag over het statiegeld ingediend. Kort na het paasreces hebben enkele collega's hier vragen gesteld over het statiegeld. Toen bleek dat de impactanalyse nog niet was afgerond. Nu bevestigt u dat het rapport in de eindfase zit, dat er nog advies moet worden ingewonnen door de OVAM. Het is dus nog even wachten voor daar een helder antwoord kan worden ontvangen.

Omtrent pmd hebt u duidelijk gemaakt dat niet alles in de pmd-zak kan vanwege vooral technische redenen, vanwege de moeilijke recycleerbaarheid die verontreiniging kan veroorzaken. Bij zijn erkenning heeft Fost Plus de opdracht gekregen om te zoeken naar manieren om aan de uitbreiding van plastic in de pmd-zak te werken. We mogen resultaten verwachten in 2017.

Minister, ik heb begrepen dat in een aantal steden en gemeenten reeds met een aparte zak wordt gewerkt waar recycleerbare plasticverpakkingen in kunnen. Dat zijn dan verpakkingen die niet in de pmd-zak mogen. De stad Mechelen heeft berekend dat dit op een besparing van zo'n 23 euro per gezin komt. Mechelen past dat systeem toe en haalt de zakken ook op.

U hebt zelf aangehaald dat in een aantal andere gemeenten die zakken gratis naar het containerpark gebracht worden. Ik wil eens polsen of het mogelijk is om dat eens in kaart te brengen. Is het de bedoeling dat er een evaluatie vanuit Vlaanderen gebeurt, of zijn dat allemaal losse, aparte initiatieven die in tal van steden en gemeenten worden toegepast? Of is het de bedoeling om dat ook nader te gaan uitspitten? De stad Mechelen bewijst dat het plastic dat niet bij pmd mag, maar via een aparte inzameling wordt opgehaald, toch wel een besparing oplevert voor heel wat huishoudens.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp-a): Minister, dank u voor uw uitvoerig antwoord. In het regeerakkoord staat inderdaad alleen maar dat er een onderzoek gaat

gebeuren, en niet dat het effectief zal worden ingevoerd. Uit de reacties van sommige collega's van de meerderheid voel ik aan dat de meningen daarover nu al verdeeld zijn.

Als ik het goed heb begrepen, is uw onderzoek klaar maar moet u het nog met een aantal instanties bespreken vooraleer er effectief mee naar de regering wordt gegaan en er conclusies uit getrokken worden. Alleszins blijkt in het buitenland dat het statiegeld het recyclagegedrag stimuleert, als ik voortga op de cijfers uit het buitenland. Het is zeker een feit dat je met statiegeld veel meer het principe 'de vervuiler betaalt' hanteert, want degene die zijn verantwoordelijkheid neemt, krijgt zijn geld terug en degene die dat niet doet, draait ervoor op. Nu betaalt iedereen mee voor iedereen, ongeacht het individueel gedrag. In die zin ben ik wel overtuigd van het voordeel van statiegeld.

Ik ben nog altijd verwonderd over de grootte van de inspanning die van de lokale besturen komt. Dat was ook de aanleiding van het opnieuw indienen van een vraag over statiegeld. Ik vind dat we er nogal licht overgaan dat 90 procent van de inspanning door de lokale besturen wordt gedaan. Het zou anders nog veel erger zijn. Ik wilde heel even benadrukken dat als er verder onderzoek komt, dat aspect nog eens kan worden bekeken.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Mevrouw Taeldeman, ik zal alleszins aan onze fractievoorzitter vertellen dat u zijn stad Mechelen hier als voorbeeld stelt. Dat compliment zal ik hem graag overmaken.

Ik wil ook de minister danken voor haar antwoord. Er zal vroeg of laat wel een beslissing vallen rond heel het verhaal van statiegeld. Ik denk alleszins dat het goed is dat men heel het verhaal van de pmd-zak daarin meeneemt omdat 60 procent van wat er wordt ingezameld via de pmd-zak, drankverpakking is. Daar mogen we niet te licht overheen gaan. Los daarvan denk ik dat het zwerfvuil een grote, globale aanpak nodig heeft en dat alleen maar statiegeld invoeren, geen oplossing kan bieden.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Minister, vandaag is het wel duidelijk dat zelfs met het invoeren van statiegeld er nog altijd verschrikkelijk veel zwerfvuil zal zijn op Vlaamse wegen. Ik ben blij om te horen dat de verpakkingsindustrie zelf in gang geschoten is om alternatieven te bieden om dat zwerfvuil aan banden te leggen. Dat verheugt me, alleen zijn ze er natuurlijk wel laat mee.

Ik vind het ook spijtig dat Fost Plus tot 2017 nodig zal hebben om te kijken of er geen uitbreiding is van de inzameling van pmd en van plastic afval. Ik kan u het voorbeeld geven van Oostenrijk waar vandaag alle plastic huishoudelijk afval gerecycleerd wordt. Het is zoals mevrouw Taeldeman aanhaalt: plastic afval zorgt voor heel veel volume in het restafval en maakt dat de kostprijs voor de inwoners verhoogt. Vandaag is de industrie er klaar voor om met die verpakkingsmaterialen aan de slag te gaan en te recycleren. Minister, het zou me verheugen mocht u Fost Plus wat aanmoedigen om wat sneller te gaan met het invoeren van ander plastic verpakkingsmateriaal om in te zamelen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, voor alle duidelijkheid – ik ben er ook mee begonnen –, als we het zwerfvuil willen aanpakken, zal dat inderdaad globaal moeten zijn. Ik heb daarnet ook gewezen op de handhaving, gedragsbeïnvloeding en sensibilisering. Het zal zeker een totaalaanpak zijn. Niemand beweert dat statiegeld de grote oplossing zal zijn voor alle zwerfvuil. Ik denk dat we het daarover eens zijn.

Ik ben het eens met collega Nevens. Hij zegt dat het goed is dat de sector zelf wel voelt dat een aantal andere wegen moeten worden ingeslagen.

Ik heb daarnet ook gezegd dat het eindrapport is overgemaakt aan de stuurgroep. Ik heb vorige keer uitgelegd dat er een stuurgroep is samengesteld met de betrokken actoren. Die moeten natuurlijk de kans krijgen om dat te bekijken. Mevrouw Robeyns zegt dat het nog moet worden besproken met een aantal actoren. Het is natuurlijk eigen aan het feit dat je een stuurgroep installeert, dat je ervoor zorgt dat die het eindrapport ook ziet.

Er wordt vaak verwezen naar het buitenland, onder andere voor statiegeld. Men zegt dat men in Duitsland een succesformule heeft, dat het daar werkt. Collega Nevens zegt dat het in Oostenrijk allemaal zoveel beter zou zijn wat recycling betreft. Ik kan alleen maar zeggen dat Vlaanderen kampioen is wat betreft het selectief inzamelen en recycleren van materiaal. Op dat vlak doen we het niet slecht. Ik sta er wel voor open om te kijken of we de inhoud van de pmd-zak niet kunnen verruimen. U zegt dat 2017 nog heel ver af is. Aan de andere kant is het anderhalf jaar bekijken hoe het loopt op het terrein. Dat lijkt me toch niet zo lang. 2017 zal er snel zijn, collega. Je moet dat de tijd geven.

Mevrouw Taeldeman, ik heb zelf verwezen naar intercommunales, gemeenten en steden waar ook een aparte zak is voor plastic. Mechelen is één voorbeeld. Ik heb er zelf naar verwezen dat dit op vele plaatsen al gebeurt. In het Meetjesland bijvoorbeeld zijn er heel wat gemeenten, waaronder mijn eigen gemeente, waar je met alle plastic naar het containerpark kunt. Ik zal een oplijsting bezorgen aan de leden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van de omzendbrief inzake herbevestigde agrarische gebieden (HAG) – 2176 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opmaak van een ruimtelijk-economische visie op de specifiek economische knooppunten (SPEK) – 2177 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De twee vragen die nu aan bod komen, zijn blijkbaar ingegeven door het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP) in West-Vlaanderen. Ik heb de vraag gekregen waarom dit geen lokaal dossier is. Voor alle duidelijkheid: de vraagstelling is niet gelinkt aan het RUP. Ik verwacht dat de minister mogelijk in die zin geen antwoord zal geven op de specifieke zaak, maar wel over de vragen die de collega's stellen.

De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, het is inderdaad geen lokaal dossier maar het is iets waarvan ik denk dat het voor heel Vlaanderen relevant is. In mei 2010 publiceerde de toenmalige minister voor Ruimtelijke Ordening in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) een omzendbrief inzake het te voeren ruimtelijk beleid binnen de herbevestigde agrarische gebieden (HAG). Gemeentelijke en provinciale planingsinitiatieven mogen volgens deze bepalingen geen betekenisvolle afbreuk doen aan de agrarische macrostructuur. Binnen HAG heeft de landbouwsector

dus de zekerheid dat de agrarische bestemming op lange termijn behouden blijft. Er moet met andere woorden terughoudend worden opgetreden ten aanzien van planologische wijzigingen in deze gebieden. Dit wordt herhaald in uw beleidsnota Omgeving, minister, waarbij u zich engageert om toe te zien op de toepassing van de bepalingen in de omzendbrief betreffende herbevestigd agrarisch gebied.

De vraag is in hoeverre deze omzendbrief voldoende duidelijk en bindend is ten aanzien van de gemeentelijke en provinciale overheden. Een voorbeeld hier is een recente weigering van een provinciaal RUP in West-Vlaanderen omdat er voldoende compensatie van HAG is gebeurd. Volgens de provincie West-Vlaanderen is dit de eerste keer dat zij zou worden geconfronteerd met het gegeven dat er gecompenseerd moet worden door de provincie binnen hetzelfde RUP. Toch wel opmerkelijk, aangezien de inhoud van de omzendbrief van 2010 toch redelijk duidelijk is en zegt dat in de mate van het mogelijke en bij voorkeur binnen hetzelfde planningsinitiatief het evenwicht moet worden hersteld.

Minister, nu is het dus inderdaad de vraag of alles voldoende duidelijk is, of u geen stappen moet zetten. Wat dit specifieke RUP betreft, dat we niet noemen, heeft de vorige minister in de loop van de procedure ook al aangegeven dat er op die compensatie moest worden gelet, dat dit in de omzendbrief staat. Blijkbaar dringt dat echter onvoldoende door, in dit geval tot bij de provincie.

Minister, bent u van mening dat de bestaande omzendbrief, waarop we ons toch nog steeds beroepen, voldoende duidelijk en voldoende bindend is ten aanzien van de gemeentelijke en provinciale overheden? Mocht dat niet zo zijn, denkt u dat het mogelijk is om ergens een verduidelijking aan te brengen, om toch te komen tot een meer uniforme en meer correcte toepassing in heel Vlaanderen van de omzendbrief inzake die herbevestigde agrarische gebieden? Uit een klein onderzoek dat we hebben gedaan, blijkt immers dat de situatie in verscheidene provincies niet helemaal dezelfde is. Daar kom ik echter misschien straks op terug, in de tweede ronde.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, misschien aansluitend op het betoog van de heer Vandaele kan hetzelfde worden gezegd over de specifiek economische knooppunten. Er zijn er een aantal in Vlaanderen. Net als stedelijke gebieden hebben die een belangrijke rol te vervullen. Ze kunnen een situatie kennen die gelijkaardig is aan die van een afbakening. Het gaat bijvoorbeeld om Aalter, Wielsbeke, Wingene en Houthalen-Helchteren. Volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moeten de provincies voor elk specifiek economisch knooppunt een ruimtelijk-economische visie uitwerken, die vervolgens kan leiden tot de opmaak van een provinciaal RUP voor bijkomende regionale bedrijventerreinen.

Heel recent is zo'n provinciaal RUP in West-Vlaanderen geweigerd, namelijk dat van Staatsbaan Kortemark. Het gaat over 30 hectare. Dat lijkt me een illustratie van het feit dat de provincies mogelijk onvoldoende vertrouwd zijn met hun taak, verantwoordelijkheid, rol om daar een degelijke ruimtelijk-economische visie voor te ontwikkelen, om dat te gaan verantwoorden en zo meer.

Minister, tijdens het openbaar onderzoek van het provinciaal RUP heeft uw voorganger, minister Muyters, daar al op gewezen. U hebt overeenkomstig zijn opmerkingen van toen gehandeld en dat RUP vernietigd.

Minister, op welke manier moeten provincies die ruimtelijk-economische visie op specifiek economische knooppunten opmaken? Acht u het wenselijk om een omzendbrief, richtlijn of wat dan ook op te maken voor de visie op specifiek economische knooppunten, gezien de heersende onduidelijkheid en de noodzaak van een uniforme werkwijze in heel Vlaanderen? Misschien zult u verwijzen naar

het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen in dezen. Kunt u een overzicht geven van de reeds goedgekeurde visies en ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de diverse specifiek economische knooppunten in Vlaanderen?

Dan heb ik nog een vraagje, dat ik bewust niet had opgenomen, om de opmerking te vermijden dat dit te lokaal is. Toch even proberen. Zal er op korte termijn een herstel zijn voor het provinciaal RUP Staatsbaan Kortemark? Dat gaat immers wel over 30 hectare, die het best op korte termijn zouden worden ontwikkeld.

De voorzitter: Collega's, als mensen het daar niet over eens zijn, kunnen we de zaak natuurlijk bespreken tijdens de regeling van de werkzaamheden, maar ik ga ervan uit dat lokale dossiers, dus ook provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen, niet specifiek in deze commissie worden besproken. In dezen worden de zaken van de herbevestigde agrarische gebieden en de specifiek economische knooppunten besproken, maar zonder dat daarbij dan enig oordeel wordt geveld over de procedure van het RUP dat in de vraag aan bod is gekomen.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, u weet dat er in 2005, als uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, een werkwijze is afgesproken met betrekking tot de agrarische structuur. Daarbij werd gevraagd aan de gemeenten en de provincies om bij de uitwerking van gemeentelijke en provinciale planningsinitiatieven de agrarische gebieden maximaal te respecteren, en dat er dus geen initiatieven zouden worden genomen om deze bestemming te wijzigen.

Gelet op het schaalniveau van de afbakening van de HAG en ook het feit dat er op het ogenblik van de afbakening, ook op gemeentelijk en provinciaal niveau, nog een aantal taakstellingen klaarlagen, heeft de Vlaamse Regering duidelijk aangegeven dat er wel nog enige beleidsruimte bestaat om eventueel bestemmingswijzigingen door te voeren. Er werd in 2005 een omzendbrief uitgevaardigd. Deze werd geactualiseerd in 2010. Het was een heel bewuste keuze van de Vlaamse Regering om op die manier te werken. Dat betekent dat er in concrete dossiers op basis van concrete elementen moet worden gewikt en gewogen. Als men van oordeel is dat die afweging onvoldoende secuur is gebeurd, kan het zijn dat op het ogenblik dat het dossier voor goedkeuring wordt voorgelegd, een weloverwogen beslissing wordt genomen om daar niet mee akkoord te gaan en het provinciale ruimtelijke uitvoeringsplan niet goed te keuren. Dat is uitzonderlijk. Meestal is er wel een goede afweging gebeurd, dat hangt af van dossier tot dossier. Het sterkt mij in de overtuiging dat de omzendbrief de afgelopen tien jaar een goed instrument is geweest.

Is de omzendbrief voldoende bindend? Ik zei daarnet dat ik geloof dat hij goed wordt gehanteerd. Maar er zijn uitspraken geweest van arresten van de Raad van State die dit bevestigen. Een omzendbrief heeft geen verordenend karakter, het is een beleidsdocument waarin de Vlaamse Regering haar beleidsvisie uiteenzet. De omzendbrief kan volgens de Raad van State als dusdanig geen rechtsgrond vormen om af te wijken van decretale bepalingen met betrekking tot de opmaak van plannen van aanleg en de bevoegdheid die in het decreet aan de overheden wordt toegekend.

Gemeenten en provincies kunnen dus voor de hun toegekende planningstaken op basis van de opties in het goedgekeurde structuurplan wel degelijk RUP's opmaken, ook in die HAG. De herbevestigingsbeslissing op zich van de Vlaamse Regering is dus geen verordenend element dat een gemeentelijk of provinciaal initiatief a priori uitsluit.

De Vlaamse Regering geeft wel het ruimtelijke beleid aan dat zij in dat gebied wenst te voeren: het behoud van de agrarische functie. De goedkeurende en

adviserende instanties binnen de Vlaamse overheid laten deze visie natuurlijk ook doorwerken in hun argumentatie. Daarbij gaan ze na in hoeverre een wijziging van de planologische context al dan niet verantwoord is.

De Vlaamse Regering vindt het ook nodig dat de goedkeurende en adviserende instanties van de Vlaamse Regering bij de beoordeling van de gemeentelijke en provinciale plannen hun motivering duidelijk aangeven en duidelijk argumenteren waarom zij van oordeel zijn dat het voorgestelde plan een toelaatbare en verantwoordbare wijziging van de agrarische bestemming al dan niet toestaat.

De ruimtelijke kenmerken, zoals de ligging en de configuratie van de percelen, de fysische kenmerken van de bodem, de landschappelijke waarde van het gebied, het huidige effect van landgebruik, enzovoort: met al die elementen wordt in die beoordeling rekening gehouden. Ze worden op een verantwoorde en terughoudende manier beoordeeld. Een degelijk onderbouwde verantwoording of motivering is dan ook van groot belang. De omzendbrief geeft daarvoor een kader.

Als algemeen uitgangspunt geldt dat, in de mate van het mogelijke en bij voorkeur binnen hetzelfde planningsinitiatief, de nodige acties worden opgenomen om het planologisch evenwicht te herstellen. De prioriteit gaat naar acties om zonevreemde landbouw zone-eigen te maken, bijvoorbeeld door middel van planologische ruil in niet-agrarische bestemming. De afwijking van het algemene uitgangspunt kan enkel mits uitdrukkelijke of grondige motivatie door de initiatiefnemer.

Wat mij betreft, is die omzendbrief voldoende duidelijk en ook werkbaar. Ik heb er ook vertrouwen in dat het zo lukt. Mochten er signalen zijn dat het niet zo is, zijn wij natuurlijk bereid om daarover verder te overleggen, bijvoorbeeld met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) of de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP).

Mijnheer Ronse, het voorzien van een bijkomend aanbod van regionale bedrijventerreinen moet worden afgewogen op basis van de ruimtelijke visie en ook de gewestelijke ruimtelijke structuur voor de specifiek economische knooppunten (SPEK's). De ruimtelijke draagkracht, de ruimtelijke kwaliteit, de bestaande woonfunctie, de ruimtelijk-economische structuur, de ruimtelijke en economische potenties, maar ook de afbakening van de gebieden van natuurlijke en agrarische structuur, en, niet te vergeten, de mobiliteit zijn daarbij van belang.

Bij het uitwerken van een ruimtelijke visie op ieder SPEK wordt een taakstelling inzake bijkomende bedrijventerreinen voor het betrokken SPEK gehanteerd. De verdere uitwerking is maatwerk, waarbij de werkwijze door de provincies zelf kan worden bepaald. Het is ook de uitdrukkelijke keuze geweest van het Vlaams Parlement om dat aan de provincies toe te vertrouwen. Vanuit hun gebiedsgerichte kennis van de sociaal-economische structuur zijn zij het best geplaatst om te oordelen op welke wijze de visie voor elk van hun SPEK's moet worden opgesteld.

De opmaak van een Vlaamse omzendbrief of richtlijn zou dit maatwerk kunnen doorkruisen. Bovendien zijn er voor heel wat SPEK's al initiatieven genomen op het terrein.

Uiteraard moet er wel degelijk een ruimtelijke visie worden opgemaakt. Daaraan is geen formeel goedkeuringsproces verbonden, maar de visies worden meestal wel voorgelegd aan de provincieraden van de betrokken provincies.

Mijn administratie houdt geen thematisch overzicht bij van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) die worden opgemaakt in uitvoering van de ruimtelijk-economische visie op de SPEK's. Er werden daar al vragen over gesteld, onder meer een schriftelijke vraag in 2013 van de heer Bart Van Malderen, die een volledige lijst vroeg. Die lijst staat ter beschikking op de website van het Vlaams Parlement.

Aangezien het gros van de informatie voor de opmaak van deze lijst moet worden opgevraagd bij de lokale besturen, was het niet mogelijk om, toen wij deze vraag kregen, dat tegen vandaag op te lijsten. Deze opdracht werd gegeven aan de diensten. Zij zijn daarmee bezig. Wij krijgen de gestelde vragen heel laat op donderdagavond binnen. Met zo'n lang weekend is er maar één dag over. Wij kunnen onze mensen in de administraties niet vragen om op die ene dag al die informatie te verzamelen. Dit kan niet aan mij of aan het parlement worden overgemaakt binnen het tijdsbestek. Maar men is bezig met die opdracht en men zal zo snel mogelijk een antwoord proberen te formuleren. Ik dank u, in naam van die mensen, voor uw begrip.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Als wij de manieren bekijken waarop in de verschillende Vlaamse regio's HAG's werden herbevestigd, zie ik verschillen. In West-Vlaanderen werd het agrarisch gebied volledig herbevestigd. Het zit tot tegen de woonzones en de bedrijventerreinen aan. Er is nog weinig marge om nieuwe ontwikkelingen te compenseren want er zijn weinig mogelijkheden – terwijl er in Limburg blijkbaar nog hele gebieden zijn die nog niet herbevestigd werden. Op die manier is het misschien gemakkelijker om wat te schuiven.

U zegt dat volgens u die omzendbrief werkt en dat dat voor u volstaat. Ik neem daar akte van. Maar is het feit dat er tussen de provincies verschillen bestaan voor de administratie een aanleiding om zich in de ene provincie op een andere manier te gedragen dan in de andere provincie, om bijvoorbeeld in de ene provincie iets soepeler te zijn dan in de andere?

Dan heb ik nog een kanttekening. Sinds kort is het goedkeuringstoezicht op gemeentelijke en provinciale RUP's weggevallen. Eigenlijk kan Vlaanderen of de provincie enkel nog om wettigheidsredenen een RUP schorsen. Dat is misschien op zich een extra moeilijkheid om op toe te zien: dat de geest van bijvoorbeeld die omzendbrief wordt gevolgd. Ik hoop dat dit niet leidt tot welles-nietes-spelletjes waarbij misschien de ene plannende overheid zegt dat het in orde is, terwijl Vlaanderen zegt dat het niet ver genoeg gaat.

Wanneer zal de motivering van de compensatie voldoende zijn? We hebben misschien niet meer een echte stok achter de deur om daartegen op te treden. Maar misschien hebt u daar een andere mening over.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, eerst en vooral mijn excuses voor het feit dat ik de regels van het huis heb overtreden. Ik hoorde dat u die naar aanleiding van de vraag nog eens hebt herhaald. Ik was op dat moment niet in de zaal.

Minister, ik heb alle begrip voor de administratie en voor de tijd die zij nodig heeft.

Ik heb u indertijd al vragen gesteld over misvattingen met betrekking tot regionale en lokale bedrijventerreinen, tot kmo's en in hoeverre die milieubelastend zijn. Ik suggereerde u om daarover een omzendbrief te maken. Dit zou ook een element kunnen zijn dat zou kunnen worden opgenomen in zo'n omzendbrief. Het zou bijzonder spijtig zijn dat we riskeren om kostbare tijd te verliezen om opnieuw dergelijke RUP's te herstellen, zeker gelet op de feitelijke schaarste aan bedrijventerreinen die er al is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik stel voor dat we jullie bezorgdheden eens agenderen op een overleg met de VVP. Het zou interessant zijn om daar

eens te bekijken of er nood is aan een omzendbrief om die elementen te verduidelijken en ook, mijnheer Vandaele, of u terecht bezorgd bent over de grote regionale verschillen. We moeten daar eens bekijken wat de concrete vragen en verwachtingen zijn. Mocht het nodig zijn, dan kunnen we een aantal zaken op een andere manier aanpakken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de fitness check van de Vogel- en Habitatrichtlijn – 2185 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Vogel- en Habitatrichtlijn – 2277 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Iedereen heeft altijd de mond vol van planlastenvermindering. Dat is een containerbegrip, dat, vind ik, vaak wordt misbruikt om bij bepaalde waarden, normen en belangen, die wij door middel van de wetgeving verdedigen, de klok terug te draaien. Dat is wat aan het gebeuren is op het Europese niveau. De Europese commissaris Karmenu Vella heeft aangekondigd dat er een fitness check moet komen van de Europese natuurwetgeving. Hij wil dat vooral op de Vogel- en Habitatrichtlijn toepassen.

Dat klinkt bij mij heel slecht in de oren. Wij hebben in Europa maar ook in Vlaanderen een enorme achteruitgang van de biodiversiteit door alle omstandigheden die daar de voorbij vijftig jaren hebben toe bijgedragen: de verstedelijking, de industrialisering, de vervuilingen ... Europa en Vlaanderen hebben de voorbije twintig jaar gewerkt aan wetgevingen om dat tegen te gaan. Die wetgevingen beschermen de biodiversiteit, die zichzelf niet kan beschermen maar die, in het kader van het algemeen belang, door ons, de wetgevers, moet worden beschermd. Die wetgevingen werken. Stilaan zijn er hier en daar, niet trendmatig maar toch fragmentarisch, positieve effecten te zien.

Nu heb ik het gevoel dat de lobbyisten en de grote bedrijven meer te zeggen hebben in Europa, of dat ze er achter de schermen in slagen om hun agenda door te drukken. Hun agenda is: een groot deel van die Europese wetgeving, onder andere de Habitatrichtlijn, uit te hollen, onder het mom van planlastvermindering en het tegengaan van het zogezegde wegvallen van industriële bedrijvigheid en jobs. Ik heb daar sterke twijfels over. Uiteraard moet er een afweging gebeuren van de economische belangen en de natuurbelangen. Maar ik zou toch nog even willen benadrukken dat die belangen niet tegenstrijdig hoeven te zijn.

Integendeel, als we kijken naar initiatieven die genomen zijn in Vlaanderen en specifiek ook in mijn provincie Limburg, waar rond de biodiversiteit een heel toeristisch gegeven is ontwikkeld, een evenwicht en harmonie dat jobs creëert, omzet en economische groei genereert, merken we dat die twee elkaar kunnen ondersteunen.

De discussie wordt heel duidelijk op de Europese agenda geplaatst. U bent een belangrijke gesprekspartner. Ik wil u daarom vragen hoe u tegenover deze aangekondigde beleidswijzigingen op Europees gebied staat. Hoe zult u namens Vlaanderen participeren aan de discussie? Via welk kanaal zal dit gebeuren? Wat zal het standpunt zijn dat Vlaanderen in die Europese discussie zal innemen?

Ik wil u ook vragen hoe wij vanuit het parlement het verloop van deze discussie kunnen volgen. Hoe kunnen we met u afspraken maken hierover? Hoe kunnen we er verder van gedachten over wisselen om u te helpen om goed gewapend aan de Europese strijd te beginnen om onze biodiversiteit verder te ondersteunen?

Die biodiversiteit heeft enorm veel waarde voor de gezondheid van de mensen, voor de economie, voor onze medicijnen, voor ons welbevinden. Ze kan niet alleen worden bekeken als iets geitewollensokkenachtigs: ze heeft een enorme maatschappelijke impact. Ik ben ervan overtuigd, minister, dat u er ook zo over denkt, en het is daarom dat ik u de vraag stel hoe u de strijd daarover zult aanbinden.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de Europese commissaris voor Leefmilieu, Karmenu Vella, heeft inderdaad aangekondigd dat hij een 'fitness check' wenst uit te voeren van de bestaande Vogel- en Habitatrichtlijnen. Het is de bedoeling om via deze check bewijsmateriaal in te zamelen dat al dan niet aantoonde of beide richtlijnen effectief en efficiënt zijn. Vervolgens wordt een uitgebreide beleidsevaluatie uitgevoerd met als doel om na te gaan of beide richtlijnen leiden tot overvloedige administratieve lasten, overlappingen, hiaten en inconsistenties.

Volgens mij, mevrouw Lieten, gaat het dus niet zozeer over het terugdraaien of terugschroeven van de richtlijnen op het inhoudelijke vlak. Het gaat eerder over een toetsing op vlak van de efficiëntie en de effectiviteit.

Het hoeft geen verdere uitleg dat de Europese Unie een van de sterkste natuurbeschermingswetgevingen heeft van de wereld. De twee richtlijnen vormen samen de hoeksteen van het Europese natuurbeleid. Ze bieden bescherming aan de Europese meest bedreigde habitats en soorten, en ze spelen bovendien een belangrijke rol in het behoud van ecosysteemdiensten.

De richtlijnen vormen samen de basis voor het Natura 2000-netwerk, goed voor 17 procent van het Europese vasteland. Hier in Vlaanderen maken 62 speciale beschermingszones deel uit van het Natura 2000-netwerk die in totaal 166.000 hectare beslaan of meer dan 12 procent van onze Vlaamse oppervlakte.

In een aantal gevallen overlappen de Vlaamse Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden met elkaar. In die gevallen werd reeds beslist om instandhoudingsdoelstellingen, oorspronkelijk enkel voor de Habitatrichtlijn, op te maken voor het hele Vogelrichtlijngebied en niet enkel voor de overlapping. Dit is een praktisch voorbeeld van overlappingen die zich in de praktijk voordoen waaruit efficiëntiewinsten geboekt kunnen worden.

Minister, de voormalige EU-commissaris kondigde reeds in de vorige Europese Commissie een mogelijke integratie aan van beide richtlijnen. Juncker nam dit ook op in zijn 'mission statement' aan de huidige commissaris Vella. Hoe staat u tegenover een eventuele integratie van de richtlijnen?

In april 2015 liep de eerste fase van inzameling van bewijsmateriaal ten einde. Nu is de consultatie opgestart. In een eerste fase werden stakeholders binnen de lidstaten gecontacteerd om bewijsmateriaal aan te leveren. Werd er vanuit Vlaanderen een insteek geleverd?

Op welke vlakken kan volgens u een hogere efficiëntie bereikt worden?

Voor mijn laatste vraag verwijs ik naar Groot-Brittannië. Daar werd de implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving herzien. Zal ook Vlaanderen de implementatie van deze wetgeving herzien in de toekomst?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, dames en heren, zonder Europa zou Vlaanderen er vandaag waarschijnlijk helemaal anders uitzien. Dat is de realiteit. Of u nu vijftig jaar deel hebt uitgemaakt van de meerderheid of niet, het is de realiteit dat de druk vanuit Europa een grote impact heeft gehad op het milieubeleid en het natuurbehoud.

Ik ben het eens met de collega's die vragen om op onze hoede te blijven. Als er gesproken wordt over vereenvoudiging en herziening, moeten we dat zeker vanuit dit parlement goed opvolgen.

Ondanks de beschermingsmaatregelen die vooral vanuit Europa werden opgestart, zitten we met een concrete uitdaging: de verdere verschraling. Het rapport van verleden week van het Europees Milieuagentschap duidt daar ook op. Het is natuurlijk een genuanceerd rapport. Afhankelijk van soort of habitat gaat het soms wat vooruit, soms wat achteruit en soms stagneert het wat, maar globaal is er een verdere verschraling. Dat geldt ook voor ons land en dus ook voor Vlaanderen.

Minister, wat is nu eigenlijk het concrete proces? Wat mogen we verwachten? Ze werd al even geleden opgestart, maar wat zijn de volgende stappen in de procedure? Op welk moment wordt de Raad van de Europese Milieuministers erbij betrokken? Wanneer zult u er een concrete beslissing over moeten nemen?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, er is al op gewezen hoe belangrijk de Europese Habitat- en Vogelrichtlijnen zijn, ook wat ons natuurbeleid betreft.

Een tweede belangrijk gegeven is wat voor ons als partij telt. Wij vinden het heel zinvol om op de Europese regelgeving te proberen wegen. Ik meen dat dat onze taak is en dat het onze ambitie moet zijn. In dat opzicht zijn we heel tevreden dat we het onderwerp hier al kunnen aankaarten.

Een derde bedenking die we zouden willen maken, is dat we met ons natuurbeleid, dat door mevrouw Taeldeman al als hoeksteen werd omschreven, omzichtig moeten omgaan. Als we daaraan sleutelen, moeten we zeker zijn dat het eindresultaat een betere regelgeving zal zijn. Enige voorzichtigheid en bedachtzaamheid lijken me zeker aangewezen.

Als we dan nog een vierde bedenking mogen meegeven, is het dat als er dan toch bijgesteld en gesleuteld moet worden, niet zozeer de basisprincipes van de richtlijnen moeten worden aangepast. Veeleer moeten de implementaties door de lidstaten, de termijnen waarbinnen gerapporteerd moet worden en zelfs de naleving ervan aan een kritische blik worden onderworpen.

Het lijkt me in elk geval zinvol om als parlement vroeg een stem te hebben in dit debat.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, u weet dat er een nieuwe Europese Commissie is, zoals er ook op andere niveaus soms nieuwe regeringen aantreden. Ze hebben dan inderdaad een aantal speerpunten waaraan ze willen werken. Zoals ook in het Vlaams regeerakkoord staat dat zal worden gewerkt aan minder betutteling en betere regelgeving, zijn dat ook principes die werden aangekondigd door Jean-Claude Juncker. Hij wil de Europese regelgeving verbeteren, en daarvoor heeft hij iemand aangesteld, de Nederlandse Europese commissaris Frans Timmermans.

Een van de thema's waarvoor men wil zien of er een betere regelgeving moet komen, is inderdaad Natura 2000. Dat wordt de 'fitness check' van de Vogel- en Habitatrichtlijn genoemd.

Hoe zal dat gebeuren en wat zal dat met zich meebrengen? Het is belangrijk – en daarmee wil ik starten, want ik heb de indruk dat sommigen dat in twijfel trekken – dat men bij de oorspronkelijke doelstelling blijft. Men verlaat die niet, maar men bekijkt of de instrumenten die ervoor werden ingezet, wel de juiste zijn om die doelstelling te halen. Dat is het opzet van wat is opgestart. Momenteel is men bezig met de maatschappelijke wetenschappelijke bevraging. Daarvan zal een rapport worden opgemaakt, en pas in 2016 zal de echte politieke consultatie starten. Er zal een rapport worden gemaakt met voorstellen ter verbetering.

Voor de procedure van de zogenaamde 'REFIT' van de Europese richtlijnen, loopt nu de consultatieprocedure. De inzameling van de ervaringen met de tenuitvoerlegging gebeurt in een eerste fase via een heel gerichte bevraging door de Europese Commissie. Ze doet dat bij de autoriteit die bevoegd is voor Natura 2000 en bij een aantal publieke en private sectoren, maar ook bij natuurverenigingen.

In Vlaanderen gaat het om het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Voka en Natuurpunt. Ze werden uitgekozen door de Europese Commissie en ook aangeschreven om de vragen te beantwoorden. Er werd een vragenlijst voorgelegd met betrekking tot de effectiviteit, de efficiëntie, de relevantie, de coherentie en de meerwaarde voor de Europese Unie. Het ANB heeft een antwoord opgemaakt, samen met de afdeling Internationaal Milieubeleid van het departement Leefmilieu. Het is een heel uitgebreid antwoord. De Europese Commissie heeft trouwens ook een studiebureau aangesteld dat begeleidt en interviews doet.

Er zijn ook vijftig andere Europese verenigingen en organisaties die worden bevraged, bijvoorbeeld de Europese zeehavens en de Europese organisatie van landeigenaars. Uiteraard zitten er ook vertegenwoordigers van Vlaanderen in die organisaties.

De tweede fase van de consultatie bestaat uit een publieke consultatie. Die is nu opgestart en loopt tot 24 juni. De consultatie staat open voor iedereen en is beschikbaar in alle talen. Ik zou dus zeggen: laat u gaan en vul het formulier in op de website van de Europese Commissie. U hebt daar immers – terecht – een uitgesproken mening over.

Op 23 oktober organiseert de Europese Commissie een 'high level' conferentie voor de bespreking van het ontwerprapport. De Commissiestaf Werkdocument zal dan in 2016 uiteindelijk een definitief rapport voorleggen.

U vraagt hoe ik me opstel. In het antwoord van het ANB werd voor elk van de thema's de voortgang van de implementatie aangegeven en werden de knelpunten, maar ook de positieve effecten, toegelicht met referentie naar uitvoeringsbesluiten inzake procedures of inhoudelijke bepalingen, naar studierapporten, toelichtingen over instrumenten en dergelijke meer.

Wat zijn de aandachtspunten? De volgens ons positieve bijdrage van de richtlijnen voor het behoud van natuur en biodiversiteit. De integratie van biodiversiteit in andere beleidsdomeinen en processen. Het opzetten van het participatoirisch proces met doelgroepen en andere actoren om de betrokkenheid en de samenwerking nog te stimuleren. Het initiëren van een geïntegreerde aanpak met aandacht voor natuurdoelen in de planning van projecten.

De bezorgdheden die werden aangehaald, gaan onder meer over de bijkomende complexiteit, de procedures, het goedkeuren van plannen en projecten waarvoor een passende beoordeling nodig is, de problematiek voor de tenuitvoerlegging

van de richtlijnen in sterk bevolkte en stedelijke regio's, de druk op open ruimte, want waar de ruimte beperkt is, is de tenuitvoerlegging niet altijd evident, en de nood aan tijd en bijkomende financiële middelen voor de verbetering van een aantal instrumenten en van de milieukwaliteit.

Ik zal in een terugkoppeling voorzien zodra het evaluatierapport van de Europese Commissie klaar is. We kunnen het dan bespreken.

Zowel de Vogel- als de Habitatrichtlijn hebben een gebiedsgerichte en een soortgerichte benadering. In de eigen Vlaamse wetgeving werden de bepalingen van beide richtlijnen op geïntegreerde wijze omgezet. Gebiedsgerichte bepalingen werden geïntegreerd in het decreet betreffende het natuurbehoud. De soortgerichte bepalingen zijn opgenomen in het hoofdstuk inzake soortgericht beleid en tevens ook in het beschermingsbesluit van de Vlaamse Regering van 2009. Bij een fitness check wordt nagegaan of de bestaande wetgeving proportioneel en voor het beoogde doel geschikt is en de gewenste resultaten oplevert inzake relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie, coherentie en meerwaarde. Bij deze geschiktheidscontrole werd niet ingegaan op eventuele wijzigingen van de wetgeving. Indien nodig zal dit aspect later eventueel aan bod kunnen komen.

Er wordt gevraagd of ik in wijzigingen zal voorzien aan het decreet op het natuurbehoud. Het decreet werd pas in 2014 aangepast. Ook voor het beheer van de Natura 2000-gebieden werden instrumenten uitgewerkt. Het is op dit moment dus nog niet onmiddellijk aan de orde. Er moeten trouwens nog uitvoeringsbesluiten worden goedgekeurd. We blijven dit proces ook binnen Europa goed opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Ik moet mijn inleiding een beetje bijstellen, want uw antwoord verontrust mij. Ik heb het gevoel dat u mijn bezorgdheid een beetje weglacht. U zegt dat sommige mensen zich zorgen maken, maar de doelstellingen blijven behouden. Ik ben heel erg bezorgd.

62 procent van de zoetwatervissen in Vlaanderen is in gevaar of is uitgestorven. 66 procent van de soorten dagvlinders in Vlaanderen is in gevaar of uitgestorven. Meer dan 50 procent van de soorten amfibieën en reptielen is in gevaar of uitgestorven. Drie vierde van de Europese habitat bevindt zich in een ongunstige staat. Slechts een derde van de Europese soorten bevindt zich in gunstige staat. Het biodiversiteitsverlies is niet gestopt.

Het biodiversiteitsissue is naast het klimaat een heel belangrijke uitdaging. Het gaat om een bedreiging voor het welbevinden van iedereen op deze planeet. Ik maak me daar ernstige zorgen over, en blijkbaar ik niet alleen. Meer dan honderd natuur- en milieuverenigingen in Europa, waaronder Natuurpunt en WWF, trekken aan de alarmbel. Ze zien wat er voor en achter de schermen gebeurt.

Ik ben dus meer gealarmeerd door uw antwoord dan voordien. Ik wil u toch vragen heel attent te zijn voor de achterliggende agenda's van sommige lobbygroepen, die brave en goede voornemens om de planlast te verminderen, proberen en passant te gebruiken om heel wat beschermingsmaatregelen die in de wet en in de Europese regelgeving verankerd zijn, terug te schroeven. Ik vrees dat dit staat te gebeuren. Als we vanuit Vlaanderen geen duidelijke onderhandelingstactiek hebben, dan moet ik hieruit afleiden dat we passief meelopen en de biodiversiteit in Europa en in Vlaanderen niet verdedigen. Ik hoop dat dit niet zal gebeuren en vraag u met aandrang uw positie aan de Europese onderhandelingstafel op te nemen in het belang van de biodiversiteit, niet alleen voor onszelf, maar ook voor de volgende generaties.

Er zou al een eerste stap in de informatiegaring zijn. Het Agentschap voor Natuur en Bos zou al een antwoord hebben. Kunnen we dat ontvangen, zodat we samen met u de Europese discussies kunnen opvolgen?

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Collega Lieten is blijkbaar na het antwoord van de minister meer ongerust dan daarvoor. Naar mijn mening heeft de minister correct en objectief geschetst hoe het proces verloopt, wie allemaal bij de consultatie betrokken wordt en hoe de bevraging is gebeurd. Ik denk dat de minister straks zal medelen dat ze bereid is ons het antwoord van het Agentschap voor Natuur en Bos over te maken, zodat alles heel duidelijk en transparant is voor de commissieleden en voor alle actoren die bij biodiversiteit betrokken zijn.

Ik heb in de inleiding bij mijn vraag om uitleg heel duidelijk gesteld dat het geen verdere uitleg hoeft dat de Europese Unie een van de sterkste natuurbeschermingswetgevingen ter wereld heeft en dat de twee richtlijnen de hoeksteen vormen van ons Europees natuurbeleid.

Wat nu gebeurt, draait rond effectiviteit en efficiëntie van de richtlijnen. We moeten ons dus geen zorgen maken over het terugschroeven van maatregelen die te maken hebben met biodiversiteit. Af en toe is het echter wel gepast een richtlijn die dateert van 1979, op efficiëntie en effectiviteit te toetsen om na te gaan of die richtlijnen effectief hun bijdrage hebben geleverd. De minister zegt bereid te zijn dit aspect terug te koppelen naar de commissie.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik kijk ook uit naar het antwoord dat het kabinet aan de Europese Commissie heeft overgemaakt. Onderzoeken of alles efficiënt en effectief verloopt, is op zich positief. Het is echter onze taak als parlementslid met organisaties uit het middenveld en bedrijven samen te zitten. Ongetwijfeld hebben collega's ook geruchten opgevangen, en niet alleen wat de media berichten. Vandaar dat de natuurverenigingen aan de alarmbel trekken.

Er is een concrete dreiging van afbouw van het milieubeleid in Europa aan de gang. Dat is niet altijd even gemakkelijk aan te duiden, zeker niet op basis van een procedure die de minister correct heeft toegelicht. Met dank, want zo kennen we alle officiële stappen in het 'fitness check'-proces. Intussen gebeurt er echter veel meer. Heel wat Vlaamse bedrijven die hebben ingezet op circulaire economie en groene economie, worden nu geconfronteerd met een Europese Commissie die dat wil terugschroeven. Ze zijn er niet mee gediend, want hun bedrijven hebben in duurzame ontwikkeling geïnvesteerd.

Iedereen die iets te maken heeft met natuur, milieu en groene economie, is bezorgd. Het is dus correct dat wij vanuit het parlement u niet aanraden om een paranoïde houding aan te nemen, maar op uw hoede te blijven.

We kijken uit naar het rapport dat in 2016 klaar zal zijn. Ik kreeg graag een concreet antwoord op de vraag wanneer u in de procedure betrokken zult worden bij een beslissing, waarschijnlijk op de Europese Milieuraad. Ik kan me moeilijk voorstellen dat heel dit debat uitsluitend op niveau van de Europese Commissie verloopt en dat het nooit op de agenda van de Europese Milieuraad zal staan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Volgens mij is het niet de bedoeling van de Europese Commissie te raken aan de doelstellingen of de milieudiversiteit in de toekomst niet meer te versterken. We zullen daar uiteraard op toezien. Het is wel

logisch dat men nagaat of de instrumenten die ervoor worden ingezet, het gewenste effect sorteren. Collega Lieten somde op dat het op heel wat terreinen in Europa niet goed gaat, dat er achteruitgang is.

Men kan de vraag stellen of de instrumenten die tot nu toe werden ingezet, wel effectief genoeg zijn. Dit heeft niets te maken met het niet meer willen werken aan de biodiversiteit. Het is precies de bedoeling te kijken hoe de middelen nog efficiënter kunnen worden ingezet om de biodiversiteit te versterken.

Ik zal het antwoord van de diensten overmaken aan het secretariaat.

Collega Sanctorum, ik heb twee keer gezegd dat de lidstaten pas vanaf 2016 geconsulteerd worden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtkwaliteit in Vlaanderen en het hogere risico op kanker – 2190 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Over luchtkwaliteit is het in deze commissie al meermaals gegaan. Onlangs was hieromtrent op een studiedag van de Stichting tegen Kanker een nieuwe berichtgeving, waar bleek dat maar liefst 15 procent van de longkankers het gevolg zijn van luchtverontreiniging. Een spectaculair cijfer, want er wordt vaak gediscussieerd over het aandeel dat luchtverontreiniging heeft op heel wat aandoeningen die een belangrijke oorzaak zijn van ziekte of dood.

Het halen van luchtkwaliteitsnormen in Vlaanderen is een enorme uitdaging. We zien over een periode van de voorbije decennia een verbetering. Dat heeft met verschillende factoren te maken. Het concreet halen van de Europese normen lukt voorlopig nog niet. Voor fijn stof en meer bepaald elementaire koolstof is een verbetering vast te stellen, onder meer door een vergroening van het wagenpark. Voor stikstofoxide is er nog een veel grotere uitdaging omdat de Euronorm er weinig impact op heeft. De stikstofconcentraties zijn op een aantal meetpunten nog altijd heel problematisch. Voor verschillende componenten van luchtvervuiling hebt u uitstel aangevraagd bij de Europese Commissie. Ook voor stikstofoxide hebt u een luchtkwaliteitsplan ingediend. Ik heb gezien dat de regering vorige week vrijdag het luchtkwaliteitsplan heeft geagendeerd. Ik heb het opgevraagd, maar nog niet ontvangen. Hoe zit het met dit luchtkwaliteitsplan? Vanaf dit jaar moeten we in principe de stikstofoxidenorm halen, zelfs met uitstel. Uit de rapportering bleek vorig jaar dat het merendeel van de maatregelen nog altijd niet van kracht was. Ik hoop dat er nu een verbetering is vast te stellen.

Een tweede vraag gaat over de binnenlucht. Er wordt vaak gesproken over de buitenlucht, maar de binnenlucht is vaak nog problematischer.

Wat kan de overheid ondernemen om de binnenlucht in de Vlaamse huizen te verbeteren? Bent u van plan om daartoe maatregelen te nemen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Sanctorum, u geeft terecht aan dat de luchtkwaliteit verbeterd is de voorbije jaren. Voor fijn stof werd in 2014 trouwens

voor het eerst op alle meetpunten in Vlaanderen de grenswaarde gehaald. Voor stikstofdioxide waren in 2014 op een beperkt aantal – 3 van de 47 – meetpunten overschrijdingen van de grenswaarde die pas vanaf 2015 van kracht wordt. Het betreft een meetpunt in de haven van Antwerpen en twee in de agglomeratie Antwerpen, namelijk Borgerhout en Borgerhout-straatkant. Voor twee van de drie meetpunten is de overschrijding zeer beperkt. Voor het derde meetpunt, dat vlak naast een drukke verkeersweg ligt, zijn de overschrijdingen significant.

Er is inderdaad een agendering geweest vorige week vrijdag. Het Luchtkwaliteitsplan is uiteraard vrij toegankelijk. Het staat op de website van het agentschap LNE. U kunt daar perfect alle informatie vinden. We kunnen het u nog eens apart overmaken als u dat wenst.

In 2014 werden er van de 72 acties 27 volledig uitgevoerd. Er zijn er 33 in uitvoering, 7 zijn vertraagd en 4 nog op te starten. 1 actie werd stopgezet.

Er gebeurt in Vlaanderen heel wat onderzoek naar maatregelen om de kwaliteit van de binnenvlucht te verbeteren. Dat kwam hier al aan bod. We hebben dat in kaart laten brengen in Clean Air, Low Energy. Bij nieuwbouw wordt sterk geïsoleerd. In het verleden was er te weinig ventilatie om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het onderzoek ging daarover. Dit jaar is nog een studie gepland naar de binnenlucht in sociale woningbouw en wordt de ontwikkeling van een elektronische monitoringtool uitgewerkt. Die kan worden gebruikt om snel de luchtkwaliteit te onderzoeken en te verbeteren.

Een goed ventilatiesysteem dat ook goed wordt onderhouden, is cruciaal voor een goede binnenlucht. Er is een brochure over ventilatiesystemen bij nieuwbouw en renovatie, en die is succesvol. Ze werd al meer dan 12.000 keren aangevraagd. Er is een folder opgesteld voor woningen zonder ventilatiesysteem door minister Vandeurzen, we hebben daaraan meegewerkt. In samenwerking met de Vlaamse architectenorganisatie is er Bouw Gezond. Dat is een map met fiches over binnenluchtkwaliteit en de mogelijkheden ter zake. Eind 2013 ging de opmaak van een projectplan van start om de binnenluchtkwaliteit op scholen te verbeteren. Kinderen zijn natuurlijk een belangrijke doelgroep. Dat projectplan is afgerond, de uitvoering kan starten. Er is een actieweek Gezond Wonen, mijn dienst heeft meegewerkt aan de sensibilisering en eenvoudige tips voor de binnenlucht in woningen.

We werken aan de herziening van het Binnenmilieubesluit, dat heel wat normen en richtwaarden voor ongezonde stoffen bevat. Deze revisie gebeurt samen met minister Vandeurzen.

We verzetten heel wat werk betreffende dit aandachtspunt.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, het klopt natuurlijk dat het over drie 'slechte' meetpunten gaat voor stikstofoxide. Alleen, het gaat slechts over meetpunten. Op basis van een simulatie voor heel Vlaanderen zien we toch nog heel wat rode zones. Een meetpunt kan aantonen dat aan de straatkant nog een probleem is, maar in Vlaanderen zijn er heel veel punten aan de straatkant. Hoe gaan we die rode zones wegwerken, minister?

U bent op een drafje door de maatregelen gegaan: zoveel in uitvoering, zoveel vertraagd, één afgevoerd. Ik neem aan dat een aantal nog altijd onderweg zijn. Blijkbaar kunnen heel wat maatregelen niet worden uitgevoerd. Hoe komt dat, minister? Waarom worden die concrete maatregelen niet uitgevoerd? Ze zijn al enkele jaren geleden aangekondigd. Een jaar vertraging is aannemelijk. Meerdere jaren, dat betekent een structureel probleem. Waar zit de knoop? Waarom wordt het luchtkwaliteitsplan niet volledig uitgevoerd?

Ik kijk ook uit naar het Binnenmilieubesluit. U hebt het al vaker vermeld. Het gaat over meer dan fijn stof. Het gaat over allerlei componenten die een impact kunnen hebben op de volksgezondheid. Hebt u enig idee wanneer het besluit er komt?

Minister Joke Schauvliege: Er zijn tal van redenen waarom een aantal acties nog niet zijn uitgevoerd. Het hangt af van de actie zelf. Ik stel voor dat ik u dat meegeef in dat overzicht. Het heeft soms te maken met technische elementen, het moet soms worden aangepast. Een voorbeeld zijn de lage-emissiezones. We moesten wachten op de ontwikkeling van een nieuw verkeersbord. Dat is er nu en nu doen we voort. Dat is een mogelijke oorzaak van vertraging. Bij elke maatregel ligt dat anders. Dat zit in het plan. Ik zal u dat nog eens bezorgen.

We werken aan het Binnenmilieubesluit. We zoeken naar een haalbare manier om dat te doen. Ik hoop dat zo snel mogelijk rond te hebben. Ik kan er geen exacte timing op plakken. Dat zou geen zin hebben. Het is niet de bedoeling om daar lang mee te wachten.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, nogmaals, ik kijk uit naar de rapportage. Ik heb het nagekeken. Het rapport staat niet op de site van LNE, alleen het vorige staat erop. Ik zou graag het meest recente hebben, namelijk het rapport dat werd geagendeerd op de regering. Alvast bedankt voor het doorsturen.

De voorzitter: U kunt het document raadplegen via DORIS, daar hebt u ook toegang toe.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Dat is een week later. Dat is een week vertraging voor mij. Het is vorige vrijdag besproken en dus komt het pas volgende week op DORIS. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Ik had het graag wat vroeger gekregen en daarom vraag ik het aan het kabinet.

Minister Joke Schauvliege: Er zit een feestdag tussen. De diensten hebben gisteren niet gewerkt. Ik vraag een beetje respect voor die mensen. Ik zal uw 'aandringen' overmaken.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik heb gewoon gevraagd om het rapport te ontvangen. U zegt me dat ik de site moet raadplegen en ik zeg u dat het er niet op staat. Dank u om het door te sturen. *(Opmerkingen van minister Joke Schauvliege)*

De voorzitter: Openheid en transparantie worden hier vaak in vraag gesteld. U kunt terecht beschikken over de documenten via DORIS. U hebt gelijk ...

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): U valt uit uw rol als voorzitter. Ik vraag gewoon het rapport, op een zeer neutrale manier, en de minister reageert bitsig. Ik zeg dat het niet op de website staat. Dan vertelt u me dat ik het kan lezen via DORIS. Ik zeg dat dat ook niet gaat, want dat dat een week later komt. Toch begint u mij dan toch nog de les te spellen over wat ik moet doen. Sorry, voorzitter, u valt uit uw rol. Dat gebeurt hier meermaals en ik ben dat moe! U moet een neutrale houding aannemen ten aanzien van parlementsleden. Zo simpel is het.

De voorzitter: Ik heb een volledig neutrale rol aangenomen. U kunt daaraan twijfelen, u kunt uw conclusies trekken. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Ik heb enkel aangegeven waar u de documenten kunt vinden. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde)*

U zegt dat u dan een week moet wachten. Oké, dat kan een knelpunt zijn, dat kan een reden zijn om ze versneld te vragen. Dan moet er ruimte zijn om u die documenten te bezorgen. U hebt de vraag gesteld, we zullen zien hoe we u de documenten versneld kunnen bezorgen. Ik heb er u enkel op gewezen, zoals ik bij eenieder zou doen, waar u de documenten kunt terugvinden. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde)*

De voorzitter: Ik vraag van u een beetje respect ten aanzien van de ... *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde)*

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik zal het met de microfoon aan zeggen. Wij worden hier soms als kleuters behandeld. U moet daarmee ophouden.

De voorzitter: Ik stel voor dat u de tijd neemt om even tot rust te komen, mijnheer Sanctorum. We kunnen straks de discussie voortzetten als u daar nog behoefte aan zou hebben.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de participatie van PMV in bodemsaneringsbedrijf ABO en de onverenigbaarheid van dit gegeven bij de gunning van overheidsopdrachten – 2203 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) besliste onlangs, na een arrest van de Raad van State van 12 januari, om twee gunningen van de OVAM aan bodemsaneringsbedrijf ABO wegens onverenigbaarheid in te trekken, aangezien de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) in ABO participeert, en de Vlaamse Regering zowel PMV als de OVAM aanstuurt. De Raad van State stelde dat ABO onrechtstreeks via PMV gedeeltelijk gefinancierd wordt door dezelfde rechtspersoon die de opdrachtgever controleert en financiert. Intussen heeft de minister met een ministerieel besluit een afwijking toegestaan aan ABO op de onverenigbaarheidsbepalingen.

De respectieve bepaling van het Vlaams Reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu stelt nochtans dat van de erkenning geen gebruik kan worden gemaakt in een of meer van de volgende gevallen: "(...) als de activiteiten van bodemsaneringsdeskundige in die hoedanigheid, als natuurlijke of rechtspersoon, rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of gedeeltelijk gefinancierd, gecontroleerd of beheerd worden, onder welke vorm dan ook, door de opdrachtgever of de uitvoerder van de werken."

PMV is de tweede grootste aandeelhouder van ABO, met 4,65 procent, op ruime afstand van de hoofdaandeelhouder. Dit laat vermoeden dat ze niet alleen financieren, maar toch ook impact kunnen hebben, en dus minstens gedeeltelijk ook controleren, naast financieren. ABO had zich aan dergelijke problemen kunnen verwachten, omdat het sterk gelijkaardig is aan de problemen die het bedrijf in 2002 ondervond. Net zoals toen bestaat er in de sector de indruk dat er sprake kan zijn van belangenvermenging en beïnvloeding. De onverenigbaarheid lijkt de facto voor alle lopende én recent afgeronde dossiers te spelen, met een aanzienlijk procesrisico voor de OVAM.

Minister, hoe motiveert u in het recente geval van ABO de toegestane uitzondering op de onverenigbaarheidsbepalingen? Bent u van oordeel dat de gestelde

situatie problematisch blijft, zolang PMV aandeelhouder blijft? Zo ja, zult u er bij PMV op aandringen zich als aandeelhouder van ABO terug te trekken, op voorwaarde dat dit kan gebeuren aan gunstige en marktconforme voorwaarden voor PMV? Erkent u dat de OVAM na het arrest van de Raad van State blootstaat aan meer claims vanuit de sector? Ik heb het niet nagekeken, maar ik kan me voorstellen dat meerdere maatschappijen een participatie hebben van PMV of een of andere dochter? Bent u van oordeel dat hier een structurele oplossing nodig is, en geen ad-hocoplossingen met ministeriële besluiten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Ronse, het wordt een technische uitleg. Ik zal uiteraard ook verwijzen naar een aantal besluiten van de Vlaamse Regering. Ik begin met artikel 53, paragraaf 1, van het Vlaams Reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu.

Daar staat in wanneer er eventueel onverenigbaarheden zijn van erkende bodemsaneringsdeskundigen, bijvoorbeeld wanneer ze geen gebruik kunnen maken van de erkenning. Dat is onder meer het geval als de bodemsaneringsdeskundige rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of gedeeltelijk gefinancierd, gecontroleerd of beheerd wordt door een persoon die ook de opdrachtgever of uitvoerder rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of gedeeltelijk financiert, controleert of beheert. Er zijn ook arresten over van de Raad van State, zelfs van 12 januari 2015.

De bepaling wordt door de Raad van State gelezen in die zin dat elke financiering, hoe gering ook, onder die onverenigbaarheidsregel valt. De Raad van State stelt in zijn arrest dat er niet in een drempel is voorzien en dat er bij de toepassing van die bepaling niet uitdrukkelijk een terugkoppeling vereist is naar de doelstelling van het artikel. Met verwijzing naar artikel 53/5, paragraaf 2, van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL) geeft de Raad van State in zijn arrest uitdrukkelijk aan dat de minister op dit punt wel een opdracht heeft. Het artikel voorziet in een afwijkingsmogelijkheid op het niet-gebruik van de erkenning bij een wettelijke onverenigbaarheid. Maar er zijn wel voorwaarden aan verbonden. Op schriftelijk verzoek van de opdrachtgever of de bodemsaneringsdeskundige kan de minister beslissen dat er toch gebruikgemaakt kan worden van de erkenning als de verzoeker ten eerste aantoont dat de kwaliteit van de uitvoering van de werkzaamheden kan worden gewaarborgd en, ten tweede, zich ertoe verbindt de bijkomende controlekosten van de OVAM te vergoeden.

Op basis van de gemotiveerde en gedocumenteerde aanvraagdossiers van de erkende bodemsaneringsdeskundige nv ABO, heb ik in toepassing van dat artikel in twee concrete gevallen beslist dat voldaan is aan de toepassingsvoorwaarden van die bepaling en dat daar dus gebruik van kan worden gemaakt. Ik heb dat beoordeeld op basis van elementen uit het aanvraagdossier omdat daaruit blijkt dat de nv ABO naar alle redelijkheid aantoont dat de kwaliteit van de werkzaamheden kan worden gewaarborgd. Ze hebben een kwaliteitshandboek dat alle medewerkers toelaat om kwaliteitsconform te opereren bij de uitvoering van de taken. De nv ABO heeft als lid van de vereniging van de erkende bodemsaneringsdeskundigen VEB, ook de deontologische code onderschreven en streeft onder meer naar integriteit maar ook naar kwaliteit en objectiviteit van de dienstverlening, ook pertinente aspecten die ze mee hebben opgenomen in de kwaliteitswaarborg. De nv ABO voert in dit verband ook aan dat het nooit voorwerp heeft uitgemaakt van enige sanctie-procedure bij de vzw VEB wegens niet-naleving van de deontologische code en ze wordt ook gecontroleerd op kwaliteit inzake de uitvoering door een onafhankelijke geaccrediteerde instelling.

Er is ook een apart onderdeel over de onafhankelijkheid ten opzichte van PMV. ABO heeft er zich in het verzoek uitdrukkelijk toe verbonden om de bijkomende controlekosten van de OVAM te vergoeden.

Ik ben dus van mening dat ABO naar alle redelijkheid heeft aangetoond te beschikken over de vereiste onafhankelijkheid om bij de uitvoering van haar diensten gebruik te maken van die erkenning.

VLAREL wordt door de Raad van State zo gelezen dat elke financiering, onrechtstreeks of rechtstreeks, geheel of gedeeltelijk, wordt gekwalificeerd als een onverenigbaarheid. Dit betekent in voorliggend geval dat zolang PMV aandeelhouder blijft van de beursgenoteerde grootmoederverenootschap van de nv ABO, hoe beperkt dat ook is, er conform die fusie inderdaad sprake is van onverenigbaarheid. Maar de Raad van State heeft in diezelfde arresten ook benadrukt dat het niet gaat om een absoluut gebruiksverbod. Hij verwijst ook naar de mogelijkheid om daarvan af te wijken mits een ministeriële beslissing. Dat is wat ik u daarnet heb geschetst.

Ik kan me niet mengen in de financiële transacties naar private bedrijven over overheidsinstellingen die niet onder mijn bevoegdheid vallen. Ik ga daar dus niet op in. Als de OVAM, gelet op de visie van de Raad van State op VLAREL, nog overheidsopdrachten zou toewijzen aan bodemsaneringsdeskundigen in gevallen van onrechtstreekse, gedeeltelijke financiering, en dit zonder dat de bodemsaneringsdeskundige beschikt over een afwijking, kan dat aanleiding geven tot claims. In dit verband wil ik erop wijzen dat het gebruiksverbod van VLAREL zich in eerste instantie richt op de erkende deskundige. Hij moet de opdrachtgever informeren over een eventuele onverenigbaarheid en dus ook gebruiksverbod en eventueel toegekende ministeriële afwijking.

Daarbij rijst het probleem dat het voor de bodemsaneringsdeskundige, en in het bijzonder ook de deskundige wiens moeder-, grootmoeder- of zustersverenootschap op de beurs genoteerd is, en voor de opdrachtgevers veelal niet mogelijk is om te weten of er eventueel een link is. Niet alleen maken dagelijkse fluctuaties van aandeelhouderstransacties dat onmogelijk, maar ook andere structuren die je niet altijd kunt nagaan.

Ik heb aan de OVAM opdracht gegeven om een voorstel tot wijziging van VLAREL voor te bereiden zodat de nodige rechtszekerheid wordt aangegeven zonder afbreuk te doen aan de eisen van onafhankelijkheid en kwaliteit van de bodemsaneringsdeskundigen. Het is zeker niet de bedoeling om de deur open te zetten, maar om meer rechtszekerheid te bieden.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, u hebt gewacht tot op het einde van uw antwoord om me enigszins gerust te stellen. Vooral het laatste wat u zegt, de opdracht aan de OVAM om VLAREL in functie daarvan te wijzigen, is de enige en goede uitgangspositie. Ik heb ook de ministeriële besluiten gelezen. U hebt eruit geciteerd. Inderdaad, het arrest van de Raad van State biedt die mogelijkheid, maar ik kan me wel indenken wat het betekent voor spelers die intekenden op die aanbesteding van de OVAM en die vaststellen dat het bedrijf ABO de aanbesteding binnenhaalt, maar eigenlijk niet conform de spelregels. Dat wordt dan aangevochten voor de Raad van State, men krijgt een nietigverklaring, en dan wordt er een ministerieel besluit opgemaakt om retroactief die erkenning te geven.

Nogmaals, juridisch is alles in orde, denk ik. We zullen zien wat de volgende procedure aangaande dat ministerieel besluit voor de Raad van State zal uitwijzen. Daar verwijt ik u zeker niets. Maar ik vind het een nogal ad-hoc-aanpak. Ik vind dat zeker ten aanzien van andere spelers, die ook kosten maken en investeringen doen om daarop in te tekenen, een stukje rechtszekerheid ontbreekt. Tot daar aan toe, wat gebeurd is, is gebeurd. Ik kijk uit naar de wijzigingen die de OVAM zal voorstellen op het niveau van VLAREL. Ik hoop dat er zich op dat moment geen problemen meer zullen voordoen. Misschien zou het voor ABO goed zijn om hetzij afspraken te maken met PMV, dat zich terugtrekt,

hetzij de nieuwe regeling af te wachten en niet meer in te tekenen zodat die situaties zuiver zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijvende akkoord inzake de intergewestelijke verdeling van de klimaatinspanningen – 2229 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijven van een akkoord in de Nationale Klimaatcommissie – 2236 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, er wordt al lang onderhandeld, zelfs al in de vorige legislatuur, tussen de federale overheid en de gewesten over de verdeling van de inspanningen die noodzakelijk zijn om ons aandeel in de reductie van de broeikasgassenuitstoot te verdelen, de maatregelen te verdelen, en ook de veilingopbrengsten van de emissiehandel te verdelen. We zijn nu ongeveer een jaar na de verkiezingen. Ik heb het gevoel dat die onderhandelingen verder van een positief resultaat af staan dan ooit. Nochtans is de 'sense of urgency' enorm. Maar dat hoef ik u niet te vertellen, want ik weet dat u daar ook van overtuigd bent. De Europese Commissie heeft in oktober 2014 haar nieuw klimaat- en energiepakket voor 2030 voorgesteld. Tot onze scha en schande moeten wij hier in België nog altijd het pakket 2020 verdelen.

Het is echt wel zeer problematisch om een slagkrachtig klimaatbeleid te voeren. Wij – en daarmee bedoel ik België en Vlaanderen – zitten vandaag niet op schema om onze engagementen te kunnen waarmaken. Het uitblijven van een akkoord zorgt er ook voor dat de veilingopbrengsten geblokkeerd blijven en dat u die middelen niet kunt inzetten om interne maatregelen te financieren die die reductie zouden kunnen bespoedigen. België heeft zich geëngageerd om een bijdrage te leveren aan de zogenaamde faststartfinanciering van het Green Climate-fonds van de Verenigde Naties. Dat moet de ontwikkelingslanden helpen om het hoofd te bieden aan de klimaatverandering, maar als de gesprekken niet tot een onderhandeld akkoord leiden, ligt het allemaal stil.

Het zijn niet alleen dit parlement en deze commissie, en de natuur- en andere specialisten, die daarvan wakker liggen, maar blijkbaar ook de inwoners in België en Vlaanderen. De FOD Volksgezondheid voerde onlangs een enquête over de klimaatproblematiek. Daaruit blijkt dat 70 procent van de respondenten bezorgd tot heel bezorgd is over de klimaatproblematiek.

Minister, ik weet dat u ook maar een speler bent in dit spel, en dat iedereen een inspanning moet leveren om tot een compromis te komen, maar niettemin wil ik u opnieuw vragen wat de stand van zaken is van de lopende besprekingen in de Nationale Klimaatcommissie. Hoe ziet u die onderhandelingen verder verlopen? Als daar geen resultaat wordt bereikt of de resultaten blijven uit, hoe gaat u dan toch proberen om de zaak te forceren en iedereen bij de les te krijgen, om toch te komen tot een akkoord? U hebt instrumenten, onder andere de agendering op het Overlegcomité, om toch tot een politiek akkoord te kunnen komen. Met aan Vlaamse en aan Belgische kant dezelfde politieke partijen moet dat toch mogelijk zijn, als iedereen in zijn eigen partij die prioriteit naar voren schuift? En dan

bedoel ik de meerderheidspartijen die het hier voor het zeggen hebben. In welke mate gaat u die politieke forcing en versnelling doorvoeren? Wat is daar uw intentie? Hoe ziet u het zelf om die klimaatdoelstellingen maximaal te kunnen verwezenlijken?

Minister, u zult mij antwoorden dat er een klimaatbeleidsplan is. Dat weet ik allemaal ook wel. We hebben er samen in de vorige regering aan gewerkt. Maar er moeten middelen zijn om al die klimaatdoelstellingen te kunnen realiseren. Die middelen moeten het de verschillende ministers mogelijk maken om op hun terrein de maatregelen te kunnen uitvoeren en een versnelling hoger te gaan. Minister, wat is uw tactiek? Hoe denkt u die zaak politiek te kunnen forceren? De voorbije jaren hebben wij jammer genoeg geen versnelling gezien bij het bereiken van een resultaat aan de onderhandelingstafel.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, zolang u minister bent en ik parlements lid, debatteren we over dit thema, over dit specifieke dossier van de intra-Belgische verdeling en het uitblijven van een akkoord in het kader van de Nationale Klimaatcommissie. We hebben ook al oeverloze discussies gehad over het al dan niet halen van de doelstellingen. Nog niet zo lang geleden was er de prognose in het economisch rapport van de Europese Commissie. Daaruit bleek, op basis van wat nu in de steigers staat, ook van uw Klimaatbeleidsplan 2013-2020, dat we het absoluut niet zullen halen. We zullen onze doelstellingen tegen 2020 ook niet halen, blijkt uit het laatste rapport van het Federaal Planbureau. Hoewel daar een andere methodologie werd toegepast, gaat dat rapport ook uit van een kloof tegen 2020. Vooral de laatste jaren zouden we nog altijd te veel broeikasgassen uitstoten.

Minister, alle knipperlichten staan op rood. Maatregelen om onze doelstellingen wel te halen, zijn wel degelijk bekend. Maar het ontbreekt aan de juiste middelen. U hebt in het Vlaams Klimaatfonds maar heel beperkte middelen: die fameuze 36 miljoen euro, die ondertussen natuurlijk grotendeels is gespendeerd. Dat is al enkele jaren hetzelfde bedrag omdat u, door het uitblijven van het akkoord over de intra-Belgische verdeling, de middelen uit de veiling van de emissierechten voor de Europese industrie niet ontvangt. Dat gaat over heel veel geld.

Minister, op de laatste Nationale Klimaatcommissie is er geen akkoord uit de bus gekomen. Mijn rustige vraag is: welke timing werd binnen de Nationale Klimaatcommissie op 18 mei 2015 afgesproken om tot een akkoord te komen?

Is er toch een soort deadline? Zijn de partners toch een of andere streefdatum overeengekomen? Of ligt alles nog volledig open?

Welke knelpunten liggen nu nog op tafel? Afgelopen jaren heb ik natuurlijk links of rechts wel eens gehoord wat de concrete cijfers waren, de doelstellingen, de middelen en de verdeling ervan. Wat op tafel lag, lag eigenlijk niet zo ver uit elkaar. Een procent meer of minder op dat grote bedrag van de klimaatmiddelen uit de emissierechten, gaat sowieso over veel geld, maar al bij al ligt het allemaal toch niet zo ver uit elkaar. Ik zou graag willen weten welke knelpunten vandaag nog op tafel liggen. Wat is het meningsverschil tussen u en de andere partners in dit debat?

Bestaat de mogelijkheid om eerst tot een deelakkoord te komen? Het grote probleem is dat het hele klimaatverhaal zowat samengevat zit in de intra-Belgische verdeelsleutel waarover overeengekomen moet worden. Zoals mevrouw Lieten al zei, is de klimaatfinanciering een internationaal engagement. We komen dat engagement niet na doordat alles aan elkaar vasthangt. Het is misschien een optie om ten minste een deel uit het debat te halen en een deelakkoord te sluiten, bijvoorbeeld over de internationale klimaatfinanciering. Ik kreeg graag uw

mening daarover. Of zegt u dat we het laten zoals het is, dat alles aan elkaar vasthangt?

Hoeveel bedraagt vandaag de Belgische opbrengst van de veiling van emissierechten, de fameuze klimaatmiddelen die geblokkeerd staan op een rekening van de Nationale Bank? Ik hoop dat u er een zicht op hebt. Volgens de laatste informatie die ik heb gelezen in een document van het Rekenhof, ging het over een goede 200 miljoen euro. Ik veronderstel dat daar nog wat geld bij is gekomen. Over hoeveel middelen zou het vandaag gaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, het klopt dat een akkoord uitblijft. Dat is uiteraard jammer, maar we zijn met verschillende partijen en we moeten proberen om tot een akkoord te komen. Dit is ook op het Overlegcomité geweest. Daar is beslist dat de Nationale Klimaatcommissie de onderhandelingswerkzaamheden onverwijld moest voortzetten wat betreft de verdeling van de energieklimaatpakketten 2013-2020.

De Nationale Klimaatcommissie heeft dan een stand van zaken opgemaakt. Op dit moment is het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie. Er is gevraagd in het Overlegcomité dat er een ontwerp van politiek akkoord zou worden opgemaakt dat in de Nationale Klimaatcommissie zou worden besproken. De Nationale Klimaatcommissie staat in voor de goedkeuring van de Belgische rapporteringen inzake klimaat en het overlegorgaan tussen de verschillende actoren.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft tot op heden geen voorstel op tafel gelegd. Voor alle duidelijkheid: dat is wat betreft de werking van de Nationale Klimaatcommissie. U weet dat in het kader van de zesde staatshervorming ook gevraagd is dat de Nationale Klimaatcommissie haar takenpakket nog wat zou uitbreiden. Dat is nog niet gebeurd, maar dat komt doordat wij op dit moment volop werken aan een akkoord over de klimaatinspanningen.

Op 30 april heeft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een eigen voorstel van politiek akkoord overgemaakt aan de verschillende entiteiten. Het is de eerste keer besproken op 18 mei. We hebben daar vanuit het Vlaamse Gewest, samen met Wallonië, de noodzaak nogmaals op tafel gelegd en aangedrongen op een snel akkoord. We willen op een efficiëntere en snellere manier werken. Er moet dus meer samengekomen worden. De precieze timing van het proces is in handen van Brussel en er werd op 18 mei geen concrete afspraak over gemaakt.

In de lijn van de opdracht die het Overlegcomité gegeven heeft, moeten de onderhandelingen focussen op de verdeling van de doelstellingen van het energie-klimaatpakket, met name de Belgische verbintenis inzake reductie van broeikasgas, de uitstoot in de sectoren buiten het emissiehandelssysteem en natuurlijk ook de hernieuwbare energie.

De andere deelonderwerpen, met name de verdeling van de Belgische veilingopbrengsten en de Belgische bijdrage voor de internationale klimaatfinanciering, kunnen vervolgens in het Overlegcomité behandeld worden. Want natuurlijk zullen ook die beslecht moeten worden.

Ik heb het hier al een paar keer gezegd: het onderhandelen over een algemeen akkoord is een delicate oefening waarbij evenwichten moeten worden gezocht tussen enerzijds de doelstellingen die door de verschillende entiteiten geleverd worden en anderzijds de veilingopbrengsten, die ook aan de verschillende overheden moeten worden toegekend. Het is noodzakelijk om snel tot een evenwichtig akkoord te komen dat voor elke partij ambitieus is, maar tegelijkertijd ook haalbaar.

Voor de verschillende deelaspecten werden reeds tal van opties onderzocht. Vooral de doelstelling inzake hernieuwbare energie blijkt nog heel complex te zijn. Zoals u aangeeft, ligt momenteel op tafel dat de federale overheid doelstellingen zou opnemen voor offshore windenergie en voor hernieuwbare energie in de transportsector. Voor meer concrete informatie over deze deeldoelstelling verwijs ik u graag door naar mijn collega bevoegd voor Energie.

U weet dat we ondertussen ook het Vlaams Klimaatbeleidsplan hebben en interne maatregelen treffen. We hebben dus niet gewacht op het akkoord. Maar nogmaals: we willen natuurlijk dat er snel een akkoord komt.

De veilingopbrengsten bedragen tot nu 247 miljoen euro. Ik kan u ook meedelen dat aangezien er geen concrete verdere timing is van de Nationale Klimaatcommissie en dat dit nog niet door de voorzitter in die zin is aangepakt, er ondertussen wel al bilaterale contacten gelegd zijn om op die manier te bekijken hoe we tot een akkoord kunnen komen. Wat mij betreft komt er het liefst zo snel mogelijk een goed akkoord. Het moet natuurlijk een evenwichtig akkoord zijn waarbij iedereen evenveel inspanningen doet wat betreft het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en uiteraard ook wat betreft de hernieuwbare energie. Voor mij is het belangrijk dat iedereen op dit vlak voldoende inspanningen levert en dat we op een evenwichtige manier tot een akkoord komen.

Dat is de stand van zaken. Het zou niet wijs zijn om in detail alle voorstellen die op tafel liggen, mee te delen. Het is de slechtste manier om het dossier nog meer te verdrinken en te zorgen dat er nooit een akkoord komt. Op die vragen zal ik niet antwoorden in het belang van het hopelijk snel bereiken van een akkoord.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Minister, ik begrijp dat u ons niet van alle voorstellen op de hoogte wilt brengen. Ik begrijp dat u de collegialiteit wilt bewaren en zo snel mogelijk de onderhandelingen tot een goed einde wilt brengen.

Minister, ik zal dan misschien in uw plaats veronderstellen dat het probleem van vandaag nog altijd hetzelfde is als in de vorige regering. Toen hadden we ook altijd discussie over de verdeling en het aandeel van Vlaanderen. De collega's van de N-VA vonden meestal dat Vlaanderen een kleiner aandeel van de inspanningen voor zijn rekening moest nemen, waardoor het voor u moeilijk is om tot een akkoord te komen. Ik ga ervan uit dat de situatie vandaag comfortabeler is en vooral voor de collega's van de N-VA. Zij doen nu immers hun best om even goede Belgen als Vlamingen te zijn en ze zijn op de twee niveaus vertegenwoordigd. Ik zou dus durven te suggereren dat als de N-VA-collega's van het Vlaams Parlement en van deze commissie met hun collega's van het federale parlement de handen in elkaar slaan, het mogelijk moet zijn om de minister een betere onderhandelingspositie te geven en om snel tot een akkoord te kunnen komen. Dat zou natuurlijk echt een positieve bijdrage zijn voor de leefkwaliteit in Vlaanderen omdat we dan eindelijk ophouden met de hete aardappel door te schuiven naar elkaar en eindelijk dat geld vrijmaken om te investeren in preventieve en curatieve maatregelen om de leefkwaliteit in Vlaanderen te verbeteren.

Minister, ik doe dus deze keer geen oproep aan u, maar wel aan de N-VA-collega's in deze commissie.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, de slotconclusie is dat we nauwelijks een stap verder zijn dan zes jaar geleden. We kunnen alleen maar zeggen dat het een dramatische vaststelling is. Uiteraard is dat niet

alleen uw verantwoordelijkheid. U bent een van de vier ministers die verantwoordelijk zijn, maar u bent wel een van de vier.

Uit prognoses vanuit verschillende hoek blijkt dat we de doelstelling niet halen tegen 2020. Ik heb begrepen dat de focus van de onderhandelingen eerst ligt op de verdeling van de doelstellingen, maar daarmee halen we natuurlijk de doelstellingen nog niet tegen 2020.

Intussen staat er 247 miljoen euro op de rekening bij de Nationale Bank. Laat ons zeggen dat Vlaanderen daarvan 40 of 50 procent zou kunnen gebruiken. Dat is makkelijk 100 miljoen euro die we nog altijd niet in klimaatbeleid hebben kunnen gebruiken. Dat is eigenlijk waanzinnig. Ik kan dat enkel waanzinnig noemen.

Minister, het enige wat ons rest, is u verder aanmanen om een akkoord te bereiken. Het is tijd om het klimaatbeleidsplan bij te sturen en om de doelstellingen wel te halen. Bovendien moet u zoeken naar andere manieren om middelen vrij te maken voor klimaatbeleid. We kunnen geen gebruik maken van die ongeveer 100 miljoen euro voor bijvoorbeeld het halen van internationale engagementen. Als we in de Belgische context ongeveer 50 miljoen euro per jaar willen leveren – en we hebben al een achterstand –, dan bent u verplicht om aan uw collega van Begroting geld te vragen om het internationaal engagement na te komen. Dat is de enige mogelijke conclusie op budgettair vlak.

Minister, ik veronderstel dat het niet de laatste keer is dat we deze vraag hier zullen stellen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het gebruik en de verspreiding van neonicotinoïden en het effect ervan op de biodiversiteit – 2248 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft vorige week voor de eerste keer resultaten van een meetcampagne vrijgegeven. Het toeval wil dat ik daarover ook een schriftelijke vraag had ingediend. Het antwoord zou binnenkort komen. Omdat de VMM de communicatie over de resultaten heeft gedaan, heb ik mijn schriftelijke vraag omgezet in een vraag om uitleg. Mijn schriftelijke vraag was gesteld zonder de kennis van de resultaten.

Het blijkt dat neonicotinoïden wel degelijk aanwezig zijn in onze rivieren en waterlopen. Het gaat over drie neonicotinoïden waarop een voorlopige ban in een bepaald kader bestaat.

Minister, wat zijn de precieze resultaten? We hebben intussen natuurlijk al heel wat informatie ter beschikking. Is het mogelijk deze resultaten te vergelijken met de langdurige monitoring in Nederland? Zijn er recente monitoringgegevens rond de verkoop en het gebruik van pesticiden met neonicotinoïden? Welke maatregelen zult u nemen om de verspreiding van neonicotinoïden in Vlaanderen verder tegen te gaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De rapportering is bekend sinds 19 mei van dit jaar. De resultaten van drie stoffen uit de groep neonicotinoïden zijn erin bekendgemaakt. Het gaat over een meting van 2014.

Die stoffen worden aan wetenschappelijke normen getoetst, want er zijn geen wettelijke voorschriften. Bovendien verschillen de wetenschappelijke normen van de normen die federaal worden opgelegd inzake productenbeleid evenals van die in de buurgewesten en de buurlanden. Vergelijken met het buitenland is dus moeilijk.

De toelatingen voor stoffen behoren tot de bevoegdheid van federaal minister Marghem, net als de vertaling van Europees bepaalde gebruiksbeperkingen.

De gemeten stoffen zijn zowel voor landbouwteelten als voor een selectie van particuliere toepassingen toegelaten. Info over de verkochte hoeveelheden wordt aan de federale overheid gerapporteerd. Uit cijfers van de federale overheid blijkt dat de verkochte hoeveelheden in 2014 met ongeveer een derde zijn gedaald.

Een verhoogde aanwezigheid van pesticiden in het water is uiteraard niet goed. We moeten de gebruikers hierop blijven attenderen en voorzichtigheid blijft geboden.

Voor openbare besturen is er een afbouwbeleid. Voor particulieren beslist de federale overheid welke stoffen wel of niet meer kunnen worden gebruikt. De sensibilisering in Vlaanderen kent u: www.zonderisgezonder.be.

Voor landbouw wordt in uitvoering van een Europese richtlijn sterk de nadruk gelegd op duurzaam gebruik van pesticiden. Dat gebeurt onder de noemer van Integrated pest management (IPM). IPM houdt naast een minimaal gebruik ook rekening met het correct toepassen van gewasbeschermingsmiddelen. Daarvoor zijn richtlijnen per teelt uitgewerkt, zijn er demonstratieprojecten en veldbezoeken, evenals waarschuwingssystemen om pas pesticiden te gebruiken als het echt nodig is.

In 2013 werden volgende demonstratieprojecten toegekend. Allereerst is er de sensibilisering rond puntvervuiling en biozuiveringssystemen in alle land- en tuinbouwsectoren in Oost- en West-Vlaanderen, of kort Bioremediatie West, evenals in Limburg, Vlaams-Brabant en Antwerpen, kortweg Bioremediatie Oost. Daarnaast is er een project, gestuurd vanuit Inagro, met betrekking tot diffuse vervuiling voor gewasbeschermingsmiddelen in de akkerbouw.

Het systeem van IPM werd door de Europese Commissie doorgelicht en positief beoordeeld.

Het bijhouden van verkoopsgegevens van gewasbescherming op basis van hun werkzame stof behoort tot de bevoegdheid van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Mijn aandacht gaat niet alleen naar de aanwezigheid van neonicotinoïden, maar eveneens naar het voorkomen van alle pesticiden. Omdat punt- en diffuse vervuiling belangrijke oorzaken zijn, heb ik de voorbije jaren meerdere initiatieven genomen om de land- en tuinbouwers te sensibiliseren. Daarnet heb ik in dit verband al voorbeelden aangehaald.

Een ander heel belangrijk thema in het kader van duurzaam gebruik van pesticiden is de implementatie van de geïntegreerde gewasbescherming in Vlaanderen. In heel wat voorlichtingsactiviteiten van het Departement Landbouw en Visserij komen deze thema's in het kader van een duurzaam gebruik van pesticiden ook geregeld aan bod. U merkt dus dat wij inzetten op sensibilisering en het aanreiken van alternatieven via onze praktijkcentra.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): De ban op de drie neonicotinoïden wordt opgelegd door een Europees kader, maar wat zal Vlaanderen op dat vlak doen?

Op die drie stoffen bestaat een beperkte ban. Ik vraag me dan ook af of die voldoende effectief is. Afhankelijk van het pesticide gaat het immers over 90 procent, 44 procent of 26 procent van de meetplaatsen waar concentraties zijn gemeten.

Het zaaien van de behandelde zaaizaden van tarwe, gerst en dergelijke is toegelaten van januari tot en met juni. Hiervoor geldt dus ook een beperkte ban. Bij appelboomgaarden en sierteelten is die ban beperkt tot na de bloei. De ban op neonicotinoïden werd aanvankelijk opgelegd uit bezorgdheid voor de bijen, gelet op hun dramatische sterfte, maar neonicotinoïden hebben uiteraard ook invloed op milieu en biodiversiteit.

Ik vraag me af of die ban in de toekomst niet alleen moet worden verlengd, maar eveneens uitgebreid. Dit thema zal stilaan opduiken in Europese discussies. Ik had dan ook graag vernomen welk standpunt u inneemt, minister. Volstaat het bestaand verbod volgens u of oordeelt u aan de hand van de resultaten van de VMM dat het gebruik van de neonicotinoïden verder moet worden ingeperkt?

Sensibilisering is uiteraard aangewezen, maar uiteindelijk zal de gebruikers een duidelijk kader moeten worden opgelegd.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb daarnet al geantwoord dat productnormering behoort tot de federale bevoegdheid. Uiteraard ben ik bezorgd over het effect van die stoffen op de biodiversiteit. Vanuit die optiek zal ik de discussie dan ook voeren. Als de mogelijkheid bestaat ze te verbieden en in te zetten op andere alternatieven, zal ik daaraan mijn medewerking verlenen, teneinde het gebruik ervan af te bouwen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.